

МОНГОЛБАНКНЫ
ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ТУШААЛ

2019 оны 04 сарын 05 өдөр

Дугаар А-92

Улаанбаатар хот

Журам батлах тухай

Төв банк (Монголбанк)-ны тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5 дахь хэсэг, 8 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэг, 28 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 1 дэх заалт, Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1, 6.3 дахь хэсэг, 10 дугаар зүйлийн 10.1 дэх хэсэг, 12 дугаар зүйлийн 12.3 дахь хэсэг, 13 дугаар зүйлийн 13.1 дэх хэсгийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. “Төлбөрийн картын журам”-ыг хавсралт ёсоор баталсугай.
2. Батлагдсан журмыг үйл ажиллагаандаа мөрдөж ажиллахыг Төлбөр тооцооны газар (Э.Анар), төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэгч нарт тус тус үүрэг болгосугай.
3. Энэ тушаалын биелэлтэд хяналт тавьж ажиллахыг Төлбөр тооцооны газар (Э.Анар), Дотоод аудитын газар (Т.Амарсайхан)-т тус тус даалгасугай.
4. “Төлбөрийн картын журам”-ыг Хууль, зүй дотоод хэргийн яамны Улсын нэгдсэн бүртгэлд бүртгүүлэхийг Хууль, эрх зүйн газар (Д.Аюуш), Төлбөр тооцооны газар (Э.Анар)-т тус тус даалгасугай.
5. Журам бүртгэгдсэн өдрөөс эхлэн Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн 2017 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн А-327 дугаар тушаалыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

МОНГОЛБАНКНЫ
ЕРӨНХИЙЛӨГЧ

Н.БАЯРТСАЙХАН

14 0852

Tushaal 2019.doc

ТӨЛБӨРИЙН КАРТЫН ЖУРАМ

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

- 1.1. Энэхүү журмын зорилго нь Төв банк (Монголбанк)-ны тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5 дахь хэсэг, 8 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэг, 20 дугаар зүйл, 28 дугаар зүйлийн 28.1.2 дахь заалт, Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1, 6.3 дахь хэсэг, 10 дугаар зүйлийн 10.1 дэх хэсэг, 12 дугаар зүйлийн 12.3 дахь хэсэг, 13 дугаар зүйлийн 13.1 дэх хэсгийн дагуу төлбөрийн карт (цаашид “карт” гэх)-ын Монгол Улсын нутаг дэвсгэр дэх үйл ажиллагааг зохицуулах, зөвшөөрөл олгох, хүчингүй болгох, оролцогчийн эрх, үүрэг, хариуцлагыг тодорхойлох, хэрэгжилтэд хяналт тавихад оршино.
- 1.2. Картын үйл ажиллагаанд Иргэний хууль, Төв банк (Монголбанк)-ны тухай хууль, Банк, эрх бүхий этгээдийн мөнгөн хадгаламж, төлбөр тооцоо, зээлийн үйл ажиллагааны тухай хууль, Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хууль, энэхүү журам, Монголбанкнаас гаргасан холбогдох бусад эрх зүйн баримт бичгийг мөрдлөг болгоно.
- 1.3. Картын үйл ажиллагаанд оролцогч нь олон улсад зөвшөөрөгдсөн стандартыг дагаж мөрдөнө.
- 1.4. Картын үйл ажиллагаанд оролцогч нь Монгол Улсын нутаг дэвсгэр дээр картаар хийгдэх санхүүгийн гүйлгээг төгрөгөөр гүйцэтгэнэ.

ХОЁР. НЭР ТОМЬЁОНЫ ТОДОРХОЙЛОЛТ

- 2.1. Энэхүү журамд хэрэглэгдэх нэр томьёог дор дурдсан утгаар ойлгоно:
  - 2.1.1. “Автомат теллер машин” (цаашид “АТМ” гэх) гэж карт хүлээн авагчийн системд холбогдсон, картаар идэвхжиж гүйлгээ хийдэг цахим мэдээ үүсгэгчийг;
  - 2.1.2. “Биет карт” гэж ISO/IEC 7810 ID-1 стандартын бэлдэц дээр картын мэдээллийг хэвлэсэн төлбөрийн хэрэгслийг;
  - 2.1.3. “Биет бус карт” гэж цахим худалдаанд ашиглагдах, биетээр хэвлэгдээгүй картын мэдээлэл бүхий төлбөрийн хэрэгслийг;
  - 2.1.4. “Бодит цагийн горим” гэж картын гүйлгээг үүссэн даруй нь хүлээн авах буюу дамжуулахыг;
  - 2.1.5. “Гүйлгээ” гэж төлбөрийн карт ашиглаж, цахим мэдээ үүсгэгчийн тусламжтайгаар мөнгөн хөрөнгө шилжүүлэх, дансны үлдэгдэл шалгах, ПИН код өөрчлөх, гүйлгээний баримт авах зэрэг үйлдлийг. Гүйлгээ нь энэ журмын 2.1.25, 2.1.26-д заасан хэлбэртэй байна;
  - 2.1.6. “Гүйлгээний боловсруулалт” гэж картын гүйлгээ, үр дүнгийн тооцооллыг програм хангамжийн тусламжтайгаар гүйцэтгэхийг;
  - 2.1.7. “Гүйлгээ дамжуулах өдөр” гэж тухайн өдрийн 00 цагаас дараагийн өдрийн 00 цаг хүртэлх хугацааг;
  - 2.1.8. “Гүйлгээний зөвшөөрөл” гэж карт гаргагчаас тухайн гүйлгээг хүлээн зөвшөөрсөн цахим мэдээг;

- 2.1.9. “Гэнэтийн саатал” гэж картын системийн үйл ажиллагаа хоёр минутаас дээш хугацаагаар, төлөвлөгөөт бусаар хэсэгчлэн болон бүрэн зогсохыг;
- 2.1.10. “Зайнаас унших” гэж картын зайнаас мэдрэгч чипийг цахим мэдээ үүсгэгчид уншуулан картын гүйлгээ үүсгэхийг;
- 2.1.11. “Залилангийн гүйлгээ” гэж бусдын дансанд байгаа мөнгөн хөрөнгийг эзэмших, захиран зарцуулах эрхгүй этгээд итгэл эвдэх буюу хуурч мэхлэх аргаар, санаатайгаар өөрийн эзэмшилд оруулах буюу захиран зарцуулахыг;
- 2.1.12. “Залруулгын гүйлгээ” гэж картын үйл ажиллагаанд гарсан алдаа, маргааныг шийдвэрлэх зорилгоор карт хүлээн авагчийн үүсгэж буй гүйлгээг;
- 2.1.13. “Карт гаргагч” гэж Монголбанкнаас карт гаргах үйл ажиллагааны зөвшөөрөл авсан хуулийн этгээдийг;
- 2.1.14. “Карт гаргагчийг таних дугаар” (цаашид “БИН” гэх) гэж карт гаргагчийг бусдаас ялгах зорилгоор олон улсад зөвшөөрөгдсөн картын байгууллагаас болон Монголбанкнаас олгосон картын дугаарын эхний 6-8 оронг илэрхийлэх тоон дарааллыг;
- 2.1.15. “Картын системийн шууд оролцогч” гэж өөрийн болон шууд бус оролцогчийн картын гүйлгээний боловсруулалтыг хийж байгаа, ҮЦГТ-тэй шууд холбогдсон хуулийн этгээдийг;
- 2.1.16. “Картын системийн шууд бус оролцогч” гэж шууд оролцогчоор картын гүйлгээний боловсруулалтаа хийлгэдэг, ҮЦГТ-тэй шууд холбогдоогүй хуулийн этгээдийг;
- 2.1.17. “Карт хүлээн авагч” гэж Монголбанкнаас карт хүлээн авах үйл ажиллагааны зөвшөөрөл авсан хуулийн этгээдийг;
- 2.1.18. “Клирингийн төвийн шимтгэл” гэж карт гаргагч болон карт хүлээн авагчаас клирингийн төвийн шимтгэн тооцож буй дүнг;
- 2.1.19. “КҮБ” гэж бараа, ажил үйлчилгээний төлбөрийг карт болон цахим мэдээ үүсгэгчийн тусламжтайгаар банкин дахь харилцах дансандаа хүлээн авах хувь хүн, хуулийн этгээдийг;
- 2.1.20. “КҮБ-ын шимтгэл” гэж бараа, ажил үйлчилгээний төлбөрийг картын системээр дамжуулан хүлээн авах тохиолдолд КҮБ-аас карт хүлээн авагчийн шимтгэн тооцож буй мөнгөн дүнг;
- 2.1.21. “МПОС төхөөрөмж” гэж ухаалаг гар утасны тусламжтайгаар, картаар идэвхжиж, гүйлгээ хийдэг цахим мэдээ үүсгэгчийг;
- 2.1.22. “ПОБ төхөөрөмж” гэж карт хүлээн авагч өөрийн салбар, нэгжид байршуулж, системдээ холбосон, картаар идэвхжиж, гүйлгээ хийдэг цахим мэдээ үүсгэгчийг;
- 2.1.23. “ПОС төхөөрөмж” гэж карт хүлээн авагчийн системд холбогдсон, төлбөр хийх зориулалтаар КҮБ-д байршуулсан, картаар идэвхжиж, гүйлгээ хийдэг цахим мэдээ үүсгэгчийг;
- 2.1.24. “Процессор” гэж Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 5.1.17-д заасан дэмжлэгийг карт гаргагч, карт хүлээн авагчид үзүүлэх хуулийн этгээдийг;
- 2.1.25. “Санхүүгийн гүйлгээ” гэж Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 5.1.18-д заасан үйл ажиллагааг цахим мэдээ үүсгэгч ашиглан гүйцэтгэхийг;
- 2.1.26. “Санхүүгийн бус гүйлгээ” гэж энэ журмын 2.1.25-д зааснаас бусад үйл ажиллагааг цахим мэдээ үүсгэгч ашиглан гүйцэтгэхийг;

- 2.1.27. “Соронзон тууз унших арга” гэж картын соронзон туузыг цахим мэдээ үүсгэгчид уншуулан картын гүйлгээ үүсгэхийг;
  - 2.1.28. “Сүлжээний дүрэм” гэж клирингийн төвийн ажиллуулж буй картын системд холбогдох мөрдөх техникийн стандарт болон холбогдох гэрээг;
  - 2.1.29. “Төлбөрийн карт” (цаашид “карт” гэх) гэж Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 5.1.24-т заасныг;
  - 2.1.30. “Төлбөрийн картын систем” гэж төлбөрийн карт, төлбөрийн картын системийн үйл ажиллагаа, түүний оролцогч, тэдгээрийн ашиглаж буй програм хангамж, техник тоног төхөөрөмж, холбогдох бодлого, журам, заавар, гэрээ бүхий цогц нэгдлийг;
  - 2.1.31. “Төлбөрийн картын системийн оролцогч” (цаашид “оролцогч” гэх) гэж карт гаргагч, карт хүлээн авагч, ҮЦГТ, клирингийн төв болон процессорыг;
  - 2.1.32. “Төлөвлөгөөт зогсолт” гэж оролцогч нь засвар, үйлчилгээ хийх зорилгоор бусад оролцогчид урьдчилан мэдэгдсний дагуу картын системийн үйл ажиллагааг хэсэгчлэн болон бүрэн зогсоохыг;
  - 2.1.33. “Төрийн үйлчилгээний төлбөр” гэж төрийн байгууллагаас үзүүлж буй үйлчилгээний төлбөр, татвар, торгууль, хураамж зэргийг картаар төлж, Төрийн сангийн дансанд нэг бүрчлэн тусгахыг;
  - 2.1.34. “Үндэсний төлбөрийн карт” (цаашид “₮ карт” гэх) гэж Монголбанкнаас тодорхойлсон стандартыг хангасан, ₮ картын лого бүхий, дотоодод болон олон улсад төлбөрт ашиглагдах картыг;
  - 2.1.35. “ҮЦГТ” гэж Монголбанкны Үндэсний цахим гүйлгээний төвийг;
  - 2.1.36. “Хосолсон ₮ карт” гэж карт гаргагчаас олон улсад зөвшөөрөгдсөн картын үйл ажиллагаа эрхлэгч байгууллагатай хамтран гаргасан, тухайн байгууллагын карт хүлээн авах сүлжээнд ашиглах боломжтой ₮ картыг;
  - 2.1.37. “Хувийн нууц дугаар” (цаашид “ПИН код” гэх) гэж картын гүйлгээг баталгаажуулахад ашиглагдах, зөвхөн тухайн карт эзэмшигч мэдэж байх тоон дарааллыг;
  - 2.1.38. “Хулгайн гүйлгээ” гэж бусдын дансанд байгаа мөнгөн хөрөнгийг эзэмших, захиран зарцуулах эрхгүй этгээд санаатайгаар, нууцаар өөрийн эзэмшилд оруулах буюу захиран зарцуулахыг;
  - 2.1.39. “Цахим мэдээ” гэж картын гүйлгээний цахим хэлбэрийг;
  - 2.1.40. “Цахим мэдээ үүсгэгч” гэж карт, картын мэдээлэл ашиглан картын гүйлгээ үүсгэж буй төхөөрөмж, програм хангамжийг;
  - 2.1.41. “Цахим худалдаа” гэж интернэтийн тусламжтайгаар карт ашиглан бараа, ажил үйлчилгээний төлбөр төлөхийг;
  - 2.1.42. “Чип унших арга” гэж картын чипийг цахим мэдээ үүсгэгчид уншуулан картын гүйлгээ үүсгэхийг;
  - 2.1.43. “Эзэмшигчийн нэр бичигдээгүй карт” гэж картын нүүрэн талд карт эзэмшигчийн нэр бичигдээгүй картыг.
- 2.2. Энэхүү журмын 2.1-д тодорхойлсон болон энэ журамд хэрэглэсэн бусад нэр томъёог уг журмын 1 дүгээр хавсралтад заасны дагуу англи хэл дээр орчуулж хэрэглэнэ.

ГУРАВ. КАРТ, КАРТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА, ОРОЛЦОГЧ

- 3.1. Карт нь хандаж байгаа данснаас хамаарч дараахь төрөлтэй байж болно:
  - 3.1.1. Банкинд байрших харилцах, хадгаламжийн данс руу хандах боломжтой дебит карт;
  - 3.1.2. Банк, ББСБ дээр байрших дансанд гэрээний дагуу зээл үүсгэх боломжтой кредит карт;
  - 3.1.3. Мөнгөн хөрөнгө урьдчилан байршуулсан банкин дахь данс руу хандаж тухайн карт гаргагчийн сүлжээнд, зөвхөн нэг хуулийн этгээдэд худалдан авалт хийх боломжтой урьдчилсан төлбөрт карт.
- 3.2. Карт нь цахим мэдээ үүсгэгч дээр уншигдах аргаас хамаарч дараахь төрөлтэй байж болно:
  - 3.2.1. Соронзон туузтай;
  - 3.2.2. Чиптэй;
  - 3.2.3. Зайн мэдрэгчтэй.
- 3.3. Картыг дараахь байдлаар хэрэглэж болно:
  - 3.3.1. Картыг биет байдлаар уншуулах;
  - 3.3.2. Картын мэдээллийг ашиглах.
- 3.4. Карт нь дор дурдсан мэдээллийг агуулна:
  - 3.4.1 Карт гаргагч, хамтран гаргагчийн нэр, картын таних тэмдэг /лого/, эсхүл олон улсын картын байгууллагын таних тэмдэг /лого/;
  - 3.4.2 ₮ карт дээр ҮЦГТ-ийн лого;
  - 3.4.3 Карт эзэмшигчийн нэр/байгууллагын нэр (эзэмшигчийн нэр бичигдээгүй картаас бусад картад хамаарна);
  - 3.4.4 Монголбанкнаас эсхүл олон улсын картын байгууллагаас олгосон БИН-г агуулсан картын дугаар;
  - 3.4.5 Картын хүчинтэй хугацаа;
  - 3.4.6 Карт гаргагчийн хаяг, холбоо барих утас, факсын дугаар, цахим шуудангийн хаяг;
  - 3.4.7 Карт эзэмшигчийн гарын үсэг байрлах хэсэг;
  - 3.4.8 Бусад.
- 3.5. Карт ашиглан дараахь үндсэн ба нэмэлт гүйлгээг хийнэ:
  - 3.5.1. Үндсэн гүйлгээ:
    - а) АТМ, ПОБ төхөөрөмжийн тусламжтайгаар бэлэн мөнгөний зарлагын гүйлгээ хийх;
    - б) АТМ, ПОБ төхөөрөмжийн тусламжтайгаар дансны үлдэгдэл шалгах;
    - в) АТМ төхөөрөмжийн тусламжтайгаар гүйлгээний хуулга авах;
    - г) ПОС төхөөрөмжийн тусламжтайгаар төлбөрийн гүйлгээ хийх, буцаалтын гүйлгээ хийх;
    - д) Цахим худалдааны гүйлгээ хийх;
    - е) Төрийн үйлчилгээний төлбөр хийх¹.
  - 3.5.2. Нэмэлт гүйлгээ:

---

¹ Өөрийн гаргасан картаар төрийн үйлчилгээний төлбөр төлөх

- а) АТМ төхөөрөмжийн тусламжтайгаар бэлэн мөнгөний орлогын гүйлгээ хийх;
  - б) АТМ төхөөрөмжийн тусламжтайгаар шилжүүлэг хийх;
  - в) АТМ, ПОБ төхөөрөмжийн тусламжтайгаар төлбөр төлөх;
  - г) АТМ, ПОБ төхөөрөмжийн тусламжтайгаар ПИН код солих;
  - д) АТМ, ПОБ төхөөрөмжийн тусламжтайгаар буцаалт болон хэсэгчилсэн буцаалтын гүйлгээг хийх;
  - е) ПОБ төхөөрөмжийн тусламжтайгаар бэлэн мөнгөний орлогын гүйлгээ хийх;
  - ё) ПОС төхөөрөмжийн тусламжтайгаар бэлэн мөнгөний зарлагын гүйлгээ хийх (cashback);
  - ж) ПОС төхөөрөмжийн тусламжтайгаар төрийн үйлчилгээний төлбөр хүлээн авах²;
  - з) ПОС төхөөрөмжийн тусламжтайгаар гүйлгээний урьдчилсан зөвшөөрөл авах;
  - и) Олон улсын стандарт болон ҮЦГТ-ийн сүлжээний дүрэмд нийцсэн бусад гүйлгээ.
- 3.6. Дараахь гүйлгээнд баталгаажуулалт шаардахгүй байж болно:
- 3.6.1. 10,000 (арван мянган) төгрөг хүртэлх дүнтэй гүйлгээ.
- 3.7. Дараахь гүйлгээнд баталгаажуулалт шаардана:
- 3.7.1. 10,000 (арван мянган) төгрөгөөс дээш дүнтэй гүйлгээг ПИН кодоор;
  - 3.7.2. Цахим худалдааны гүйлгээг ПИН код эсвэл CVV кодоор;
  - 3.7.3. МПОС төхөөрөмжийн гүйлгээг гарын үсгээр.
- 3.8. Картын үйл ажиллагаанд дараахь талууд оролцоно:
- 3.8.1. ҮЦГТ;
  - 3.8.2. Карт гаргагч;
  - 3.8.3. Карт хүлээн авагч;
  - 3.8.4. Карт эзэмшигч;
  - 3.8.5. КУБ;
  - 3.8.6. Клирингийн төв;
  - 3.8.7. Процессор.

ДӨРӨВ. КАРТ ГАРГАГЧИД ТАВИХ ШААРДЛАГА

- 4.1. Карт гаргагч нь Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 12.1-д заасан болон дараахь шаардлагыг хангана:
- 4.1.1. Карт гаргагч нь Компанийн тухай хууль болон бусад холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу үүсгэн байгуулагдсан хуулийн этгээд байх;
  - 4.1.2. Карт гаргагчийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн доод хэмжээ нь 2,500,000,000 (хоёр тэрбум таван зуун сая) төгрөг байна. Энэхүү хувь нийлүүлсэн хөрөнгийг зээлийн эх үүсвэрээр бүрдүүлээгүй байх;
  - 4.1.3. Карт гаргагч нь банк бол үр дүнгийн төлбөр тооцоо хийх зориулалт бүхий дансыг Монголбанкинд нээсэн байх, банкнаас бусад этгээд бол төлбөр тооцооны төлөөлөгчид нээх;

---

² Төрийн үйлчилгээний төлбөрийг хүлээн авах

- 4.1.4. Төлбөрийн карт гаргах үйл ажиллагааны зөвшөөрлийг энэхүү журам болон холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу Монголбанкнаас авах;
- 4.1.5. Төлбөрийн системд мөрдөх мэдээллийн технологийн тасралтгүй, найдвартай ажиллагааны журмын шаардлагыг хангах;
- 4.1.6. Картын үйлчилгээ үзүүлэх тусгай нэгж, газар хэлтэстэй байх.
- 4.2. Банкны үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрөл бүхий этгээдэд энэ журмын 4.1.2 дахь заалт хамаарахгүй.
- 4.3. Карт гаргагч дараахь үүрэгтэй:
  - 4.3.1. Карт гаргагчийн нийтлэг үүрэг:
    - а) Урьдчилсан төлбөрт картаас бусад карт нь энэ журмын 3.5.1-д заасан үндсэн гүйлгээг карт хүлээн авагч бүх хуулийн этгээдийн сүлжээнд хийх боломжтой байх;
    - б) Карт гаргах үйл ажиллагааны зөвшөөрлийг Монголбанкнаас авсан өдрөөс эхлэн 6 сарын дотор тухайн картын гүйлгээг ҮЦГТ-ийн сүлжээгээр дамжуулах боломжыг хангах;
    - в) Карт эзэмшигчийн хувийн нууцад хамаарах болон гүйлгээний мэдээллийг түүний зөвшөөрөлгүйгээр гуравдагч этгээдэд дамжуулахгүй, хууль тогтоомж болон энэ журамд зааснаас бусад зориулалтаар ашиглахгүй байх;
    - г) Картын гүйлгээний хуулганд тухайн гүйлгээ хийгдсэн КУБ-ын нэр, байршлыг ойлгомжтой байдлаар оруулах;
    - е) Цахим худалдааны гүйлгээг ПИН код эсвэл CVV кодоор баталгаажуулахад гүйлгээнээс гарах эрсдлийг карт гаргагч хариуцна.
  - 4.3.2. Карт гаргагч нь карт эзэмшигчийн өмнө дараахь үүрэг хүлээнэ:
    - а) Карт эзэмшигчтэй гэрээ байгуулах;
    - б) Гүйлгээний зөвшөөрөл олгох болон гүйлгээний боловсруулалт хийх үйлчилгээг тасралтгүй үзүүлэх;
    - в) ПИН кодыг карт эзэмшигчийн зөвшөөрөлгүйгээр бусад мэдээлэхгүй байх;
    - г) Шуудан, интернэт, гар утас болон холбооны бусад хэрэгслээр дамжуулан шинээр олгож байгаа картын ПИН кодыг карт эзэмшигчид битүүмжилсэн байдлаар тусад нь хүлээлгэн өгөх;
    - д) ₮ картыг шинээр олгохдоо дотоодын цахим худалдааны эрхийг нээсэн байх;
    - е) Карт эзэмшигч картыг хүлээж авсан буюу хүлээн авснаа мэдэгдсэнээс хойш идэвхжүүлж байх;
    - ё) Карт, ПИН код алдагдсан нь эзэмшигчийн буруутай үйл ажиллагаанаас шалтгаалсан эсэхээс үл хамааран энэ журмын 4.5.9-ийн а, б, в-д заасан мэдэгдлийг карт эзэмшигчээс хүлээн авсан даруй гүйлгээний эрхийг хааж, цаашдын алдагдлаас сэргийлэх;
    - ж) Карт гаргагч нь карт эзэмшигчийн данснаас эрх олгогдоогүй шилжүүлэг хийгдсэн, хийгдэж болзошгүйг мэдсэн үеэс эхлэн энэ журмын 4.3.2-ийн ё-д заасан үүргийг хүлээх;
    - з) Карт эзэмшигчид гүйлгээний мэдээллийг үнэ төлбөргүй мэдэгдэх сувагтай байх.
  - 4.3.3. Карт гаргагч нь карт хүлээн авагчийн өмнө дараахь үүрэг хүлээнэ:
    - а) Сэжигтэй картын талаарх мэдээллээр хангах;

- б) Карт гаргагч нь карт эзэмшигчээс энэ журмын 4.5.9-ийн а, б, в-д заасан мэдэгдлийг хүлээн авснаас хойш хуурамч болон залилан мэхлэх шинжтэй гүйлгээ хийх зөвшөөрөл өгснөөс үүсэх хохирлыг хариуцах;
- в) Карт хүлээн авагчийн үүсгэсэн маргааныг хамтран ажиллах гэрээнд заасны дагуу шийдвэрлэх;
- г) Карт хүлээн авагчийн гүйлгээнд гэрээнд заасан хугацааны дагуу хариу өгөх.

4.3.4. Карт гаргагч нь клирингийн төвийн өмнө дараахь үүрэг хүлээнэ:

- а) Хамтран ажиллах гэрээ байгуулах, түүнийг даган мөрдөх;
- б) Клирингийн төвийн шимтгэл хуваах зарчмыг даган мөрдөх;
- в) Клирингийн төвөөр дамжсан картын гүйлгээний маргааныг гэрээнд заасан хугацаанд багтаан шийдвэрлэх;
- г) Картын БИН-г гэрээнд заасан хугацаанд бүртгүүлэх;
- д) Картын гүйлгээнд гэрээнд заасан хугацааны дагуу хариу өгөх;
- е) Клирингийн төвөөс тавих техник технологийн шаардлагыг хангаж ажиллах, техник технологийн өөрчлөлт орсон тохиолдолд туршилт хийж дүгнэлт гаргуулах.

4.4. Карт гаргагч нь энэ журмын 3.1, 3.2-т заасан картыг гаргах эрхтэй.

4.5. Карт гаргагч нь карт эзэмшигчтэй байгуулах гэрээнд дараахь нөхцөлийг заавал тусгана:

- 4.5.1. Тухайн төлбөрийн картын тодорхойлолт, ашиглаж болох төхөөрөмж, хэрэгсэл, ашиглах арга, гүйцэтгэх үйлдлийн төрөл, гүйлгээний үнийн дүнгийн болон давтамжийн хязгаарлалт байгаа бол тус нөхцөлийг;
- 4.5.2. Карт гаргагч болон эзэмшигчийн эрх үүрэг, хариуцлага;
- 4.5.3. Картыг ашиглахтай холбогдсон үйлчилгээний хураамж, хүү, шимтгэл авах бол тус нөхцөлийг:
  - а) Элсэлтийн болон жилийн хураамжийн хэмжээ;
  - б) Гүйлгээний шимтгэлийн төрөл, хэмжээ;
  - в) Хүүний хэмжээ болон хүү тооцох аргачлал.
- 4.5.4. Энэ журмын 4.5.3-т заасан үйлчилгээний хураамж, хүү, шимтгэлийг карт эзэмшигчийн данснаас суутгах нөхцөл, хугацааны талаарх мэдээлэл;
- 4.5.5. Гомдол, маргаан үүсгэх эрх, хугацааны хязгаар, гаргах хэлбэр;
- 4.5.6. Карт эзэмшигчийн мэдэгдлийн дагуу авах арга хэмжээ, шийдвэрлэх болон хариу өгөх хугацаа;
- 4.5.7. Карт нь гадаадад ашиглах эрхтэй бол гүйлгээний шимтгэл, хураамж, хөрвүүлэх ханш, дансанд тусгах хугацаа;
- 4.5.8. Карт гаргагч нь гэрээнд өөрчлөлт оруулах талаар карт эзэмшигчид хуанлийн 30 (гуч) хоногийн өмнө мэдэгдсэнээр гэрээний нөхцөлд өөрчлөлт оруулах эрхтэй. Заасан хугацаанд карт эзэмшигч гэрээнээс татгалзаагүй бол, гэрээний өөрчлөлтийг хүлээн зөвшөөрсөнд тооцох тухай;
- 4.5.9. Гэрээнд карт эзэмшигчийн хүлээх дараахь үүргийг заавал тусгана:
  - а) Карт буюу ПИН кодыг хаяж үрэгдүүлсэн, хулгайд алдсан тохиолдолд карт гаргагчид нэн даруй мэдэгдэх;

- б) Өөрийн данснаас эрх олгогдоогүй шилжүүлэг хийгдсэн болон бүртгэлийн аливаа алдаа, зөрчил дутагдлыг илрүүлсэн тохиолдолд карт гаргагчид нэн даруй мэдэгдэх;
  - в) Өөрийн ПИН кодыг гуравдагч этгээд мэдсэн байж болзошгүй гэж үзсэн тохиолдолд карт гаргагчид нэн даруй мэдэгдэх;
  - г) Картыг бусдад ашиглуулахгүй байх;
  - д) ПИН кодыг нууцлах.
- 4.6. Карт эзэмшигч энэ журмын 4.5.9-ийн а, б, в-д заасан мэдэгдлийг өөрийн биеэр, бичгээр, утсаар өгч болно.
- 4.7. Карт гаргагч нь Монголбанкинд холбогдох мэдээллийг ирүүлэн дүгнэлт гаргуулсны үндсэн дээр аливаа хуулийн этгээдтэй хамтран, харилцан ашигтай байдлаар ко-бренд карт гаргаж болно.
- 4.8. Карт гаргагч нь Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 26 дугаар зүйлийн зохицуулалтыг хангаж ажиллана.

ТАВ. КАРТ ХҮЛЭЭН АВАГЧИД ТАВИХ ШААРДЛАГА

- 5.1. Карт хүлээн авагч нь Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 12.1-д заасан болон дараахь шаардлагыг хангана:
- 5.1.1. Карт хүлээн авагч Компанийн тухай хууль болон холбогдох бусад хууль тогтоомжид заасны дагуу үүсгэн байгуулагдсан хуулийн этгээд байх;
  - 5.1.2. Карт хүлээн авагчийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн доод хэмжээ нь 2,500,000,000 (хоёр тэрбум таван зуун сая) төгрөг байна. Энэхүү хувь нийлүүлсэн хөрөнгийг зээлийн эх үүсвэрээр бүрдүүлээгүй байх;
  - 5.1.3. Карт хүлээн авагч нь банк бол үр дүнгийн тооцоо хийх зориулалт бүхий дансыг Монголбанкинд, банкнаас бусад этгээд бол төлбөр тооцооны төлөөлөгчид нээх;
  - 5.1.4. Төлбөрийн карт хүлээн авах үйл ажиллагааны зөвшөөрлийг энэхүү журам болон холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу Монголбанкнаас авах;
  - 5.1.5. Төлбөрийн системд мөрдөх мэдэллийн технологийн тасралтгүй, найдвартай ажиллагааны журмын шаардлагыг хангах;
  - 5.1.6. Картын үйлчилгээ үзүүлэх тусгай нэгж, газар хэлтэстэй байх.
- 5.2. Банкны үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрөл бүхий этгээд энэ журмын 5.1.2 дахь заалт хамаарахгүй.
- 5.3. Карт хүлээн авагч дараахь үүрэгтэй:
- 5.3.1. Карт хүлээн авагчийн нийтлэг үүрэг:
    - а) Монголбанкнаас олгосон зөвшөөрөлд заасан картыг хүлээн авах ба энэ журмын 3.5.1-д заасан үндсэн гүйлгээг хийх боломжийг өөрийн болон бусад карт гаргагчийн карт эзэмшигчид олгох;
    - б) Карт гаргагч, карт хүлээн авагч хоорондын төлбөрийн картын дотоодын гүйлгээг ҮЦГТ болон клирингийн төвөөр дамжуулан гүйцэтгэх;
    - в) ПОС төхөөрөмж нь олон улсын чип EMV (EMV contact Level 1, Level 2 type approval) стандартын сертификаттай байх;

- г) Зайн мэдрэгч унших боломжтой ПОС төхөөрөмж нь олон улсын зайн EMV (EMV contactless Level 1, Level 2 type approval) стандартын сертификаттай байх;
- д) Карт эзэмшигчийн хувийн нууцад хамаарах болон гүйлгээний мэдээллийг түүний зөвшөөрөлгүйгээр гуравдагч этгээдэд дамжуулахгүй, хууль тогтоомж болон энэ журамд зааснаас бусад зориулалтаар ашиглахгүй;
- е) Баталгаажуулалт хийгдээгүй гүйлгээнээс гарах эрсдэлийг хариуцах;
- ё) Энэ журмын 3.5.2-ын ё-д заасан ПОС төхөөрөмжийн тусламжтайгаар бэлэн мөнгө авах гүйлгээг зөвхөн худалдан авалттай цуг хийх ба тухайн худалдан авалтын үнийн дүнгээс хэтрүүлэхгүй;
- ж) КҮБ-ын нэр болон байршлыг тухайн гүйлгээний цахим мэдээ дотор үнэн зөв бичиж явуулах;

5.3.2. Карт хүлээн авагч нь карт гаргагчийн өмнө дараахь үүрэг хүлээнэ:

- а) Карт гаргагчийн үүсгэсэн маргааныг хамтран ажиллах гэрээнд заасны дагуу шийдвэрлэх;
- б) КҮБ-ын шимтгэлийг ҮЦГТ болон клирингийн төвтэй байгуулсан гэрээнд заасан хуваах зарчмын дагуу төлөх.

5.3.3. Карт хүлээн авагч нь зөвхөн худалдаа, үйлчилгээ эрхэлдэг хувь хүн, хуулийн этгээдийг КҮБ-аар элсүүлэн, гэрээ байгуулна.

5.3.4. Карт хүлээн авагч нь КҮБ-ын өмнө дараахь үүрэг хүлээнэ:

- а) Үйлчилгээний нөхцөлийг тодорхой заасан гэрээ байгуулах;
- б) КҮБ-ыг ПОС төхөөрөмж дээр ажиллаж сургах;
- в) Хуурамч болон залилан мэхлэх шинжтэй гүйлгээ илрүүлсэн тохиолдолд шуурхай арга хэмжээ авах;
- г) КҮБ-ын үүсгэсэн маргааныг дор бүр нь судалж, гэрээнд заасан хугацаанд шийдвэрлэх;
- д) ПОС төхөөрөмжийн тасралтгүй, найдвартай ажиллагааг хангах;
- е) Хуурамч болон залилангийн гүйлгээнээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор заавар зөвлөмжөөр хангах.

5.3.5. Карт хүлээн авагч нь КҮБ-тай байгуулах гэрээнд дараахь нөхцөлийг тусгана:

- а) Картыг бэлэн мөнгөний нэгэн адил тооцож ижил үнээр төлбөрт хүлээн авах;
- б) Төрийн үйлчилгээний төлбөр төлөх гүйлгээнээс бусад тохиолдолд карт эзэмшигчээс картаар үйлчилсний шимтгэл авахгүй байх;
- в) Картыг эзэмшигчийн дэргэд ПОС төхөөрөмж дээр уншуулах;
- г) Карт эзэмшигч ПИН кодыг зөвхөн өөрөө оруулах боломжоор хангах;
- д) Картын гүйлгээний үр дүнг банкин дахь харилцах дансаар хүлээн авах;
- е) ПОС төхөөрөмжийг Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт зөвхөн гэрээнд заасан байршилд буюу урьдчилан тодорхойлсон нутаг дэвсгэрийн хүрээнд байршуулах;
- ё) ПОС төхөөрөмжийн эзэмшигч болон ашиглах байршил өөрчлөгдөх тухай бүр гэрээг шинэчлэн байгуулах;
- ж) КҮБ-ын үүсгэсэн маргааныг шийдвэрлэж, хариу өгөх хугацаа;

- з) КҮБ-д тавигдах шаардлагыг хангуулж, хяналт тавих;
  - и) КҮБ-ын гүйлгээг залилан буюу луйврын шинж чанартай гэж сэжиглэсэн тохиолдолд тухайн гүйлгээг КҮБ-тай хийх тооцоонд оруулалгүй, маргаан шийдэгдэх хүртэл дансанд хөдөлгөөнгүйгээр барих.
- 5.3.6. Карт хүлээн авагч нь клирингийн төвийн өмнө дараахь үүрэг хүлээнэ:
- а) Хамтран ажиллах гэрээ байгуулах, түүнийг даган мөрдөх;
  - б) Клирингийн төвийн тогтоосон КҮБ-ын шимтгэл хуваах зарчмыг мөрдөх;
  - в) Клирингийн төвөөр дамжсан картын гүйлгээний маргааныг гэрээнд заасан хугацаанд багтаан шийдвэрлэх;
  - г) Картын БИН-г гэрээнд заасан хугацаанд бүртгэх;
  - е) Клирингийн төвөөс тавих техник технологийн шаардлагыг хангаж ажиллах, техник технологийн өөрчлөлт орсон тохиолдолд туршилт хийж, дүгнэлт гаргуулах;
  - ё) Шинээр суурилуулж байгаа болон өөрчлөлт хийж байгаа цахим мэдээ үүсгэгчид ҮЦГТ-өөс ашиглалтын дүгнэлт авах (цахим мэдээ үүсгэгчийн загварыг тестэлнэ);
  - ж) Цахим мэдээ үүсгэгч дээр ҮЦГТ-ийн логог карт эзэмшигчид харагдахуйцаар байршуулах;
  - з) Энэ журмын 3 дугаар хавсралтад заасан цахим мэдээ үүсгэгчид тавигдах шаардлагыг хангаж ажиллах.

5.4. Карт хүлээн авагч нь КҮБ дээр тавигдсан ПОС төхөөрөмжийн тохиргоонд тухайн КҮБ-ын үйл ажиллагааны ангилал код (Merchant category code)-ыг 2 дугаар хавсралтад заасны дагуу бүртгэж, үнэн зөв оруулна.

5.4.1. Зөвхөн төрийн үйлчилгээ үзүүлэх зорилгоор байршуулсан ПОС төхөөрөмжид КҮБ-ын үйл ажиллагааны ангилал 9222, 9311, 9399 кодыг оруулна.

ЗУРГАА. ПРОЦЕССОРТ ТАВИХ ШААРДЛАГА

- 6.1. Процессор нь карт гаргагч, хүлээн авагчтай хамтран ажиллах гэрээ байгуулсны үндсэн дээр түүний карт гаргах, хүлээн авах үйл ажиллагаанд Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 5.1.17-д заасан техник технологи, мэргэжлийн боловсон хүчний болон Монголбанкнаас тодорхойлох бусад дэмжлэгийг үзүүлнэ.
- 6.2. Процессор нь дараахь шаардлагыг хангасан байна:
- 6.2.1. Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 10.1.2-т заасан төлбөрийн үйлчилгээ үзүүлэхтэй хамаарал бүхий үйл ажиллагааны зөвшөөрлийг Монголбанкнаас авах;
  - 6.2.2. Энэ журмын 6.1-д заасан дэмжлэг үзүүлэх чадвартай мэргэжлийн боловсон хүчинтэй байх;
  - 6.2.3. Энэ журмыг мөрдөн ажиллахыг хүлээн зөвшөөрөх;
  - 6.2.4. Энэ журмын 6.1-д заасан дэмжлэгийг тасралтгүй, найдвартай үзүүлэх дэд бүтэц, програм хангамжтай байх;
  - 6.2.5. Карт гаргагч, хүлээн авагч хоорондын гүйлгээг ҮЦГТ болон клирингийн төвөөр дамжуулж гүйцэтгэх.
- 6.3. Процессор нь дараахь үүрэгтэй:

- 6.3.1. Карт гаргагч, хүлээн авагчтай хамтран ажиллах гэрээ байгуулах;
  - 6.3.2. Энэ журмын 6.1-д заасан дэмжлэгийг тасралтгүй үзүүлэх;
  - 6.3.3. Мэдээллийн нууцлал аюулгүй байдлыг бүрэн хангах;
  - 6.3.4. Карт эзэмшигчийн хувийн нууцад хамаарах болон гүйлгээний мэдээллийг карт эзэмшигчийн зөвшөөрөлгүйгээр гуравдагч этгээдэд дамжуулахгүй, хууль тогтоомж болон энэ журамд зааснаас бусад зориулалтаар ашиглахгүй байх.
- 6.4. Процессор нь карт гаргагч, хүлээн авагчтай байгуулсан гэрээнд дараахь нөхцөлийг тусгана:
- 6.4.1. Талуудын эрх, үүрэг, хүлээх хариуцлага;
  - 6.4.2. Үйлчилгээний шимтгэл, түүнийг хуваарилах зарчим;
  - 6.4.3. Төлбөрийг бодит цагийн горимоор дамжуулах тухай;
  - 6.4.4. Гомдол, маргаан шийдвэрлэх зарчим;
  - 6.4.5. Үйлчилгээний нууцлал, аюулгүй байдлыг бүрэн хангах тухай;
  - 6.4.6. Үйлчилгээний тасралтгүй, найдвартай байдлыг бүрэн хангах тухай.

ДОЛОО. ҮЦГТ-ИЙН ЭРХ, ҮҮРЭГ

- 7.1. ҮЦГТ-ийн сүлжээний дүрмийг Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн тушаалаар батална.
- 7.2. ҮЦГТ нь өөрийн сүлжээн дэх гишүүдэд ижил хэмжээтэй шимтгэл болон нөхцөл бүхий сүлжээний дүрмийг тогтооно.
- 7.3. ҮЦГТ нь Санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын нэрийн өмнөөс түүнтэй байгуулсан гэрээний үндсэн дээр карт хүлээн авах үйл ажиллагааг үнэ, төлбөртэйгөөр гүйцэтгэж болно.
- 7.4. ҮЦГТ нь тус төвийн сүлжээний оролцогчоор (цаашид гишүүн гэх) картын үйл ажиллагаатай холбоотой нэгдсэн стандартыг мөрдүүлж, системийн нэгдмэл байдлыг хангана.
- 7.5. ҮЦГТ нь мэдээллийн нууцлал, аюулгүй байдлыг бүрэн хангана.
- 7.6. ҮЦГТ нь дараахь эрхтэйгээр клирингийн үйл ажиллагаа эрхэлнэ:
  - 7.6.1. Карт гаргагчтай байгуулсан гэрээний үндсэн дээр түүний өмнөөс гүйлгээний зөвшөөрлийг олгох;
  - 7.6.2. ҮЦГТ-ийн шимтгэлийг карт гаргагч болон карт хүлээн авагчаас авах.
- 7.7. ҮЦГТ нь дараахь үүрэгтэйгээр клирингийн үйл ажиллагаа эрхэлнэ:
  - 7.7.1. Карт гаргагч, хүлээн авагчтай хамтран ажиллах гэрээ байгуулах;
  - 7.7.2. Гишүүний картын гүйлгээний боловсруулалт, дамжуулалтыг тасралтгүй гүйцэтгэх;
  - 7.7.3. Картын гүйлгээний нууцлалыг хангах;
  - 7.7.4. Картаар хийгдсэн хулгай, залилангийн гүйлгээний мэдээллийн санг хөтлөн ажиллуулж, гишүүний зөвшөөрлөөр тус сангаас хууль хэрэгжүүлэх байгууллагад холбогдох мэдээллийг өгөх;
  - 7.7.5. Залруулгын гүйлгээ хийх, картын гүйлгээний маргааныг шийдвэрлэх боломжоор хангах, хяналт тавих;

- 7.7.6. Карт хүлээн авагчийн гүйлгээнд хамтран ажиллах гэрээнд заасан хугацааны дагуу хариу өгөх;
- 7.7.7. Картын гүйлгээний болон тасралтгүй ажиллагааны тайланг долоо хоног тутам гаргах, гишүүдийг тайлан, мэдээгээр хангах.
- 7.8. ҮЦГТ нь хамтран ажиллах гэрээ байгуулсны үндсэн дээр карт гаргагч, хүлээн авагчид техник, програм хангамжийн үйлчилгээ үзүүлж болно.
- 7.9. ҮЦГТ-ийн сүлжээний дүрэм эсхүл хамтран ажиллах гэрээнд дараахь нөхцөлийг тусгасан байна:
  - 7.9.1. Гишүүний эрх, үүрэг, хүлээх хариуцлага;
  - 7.9.2. Гишүүнээр элсэхэд тавигдах шаардлага;
  - 7.9.3. ҮЦГТ-ийн системд холбогдох мөрдөх техник, цахим мэдээний стандарт;
  - 7.9.4. Үйлчилгээний жагсаалт, тэдгээрийн дэлгэрэнгүй тайлбар;
  - 7.9.5. Шимтгэлийн хэмжээ, хуваарилах зарчим;
  - 7.9.6. Төлбөр, үр дүнгийн тооцоолол хийх зарчим, хуваарь;
  - 7.9.7. Маргаан шийдвэрлэх зарчим;
  - 7.9.8. Тасралтгүй ажиллагаа, аюулгүй байдлыг хангах аргачлал, тэдгээрийг хангаагүй тохиолдолд авах арга хэмжээ;
  - 7.9.9. Гишүүнтэй байгуулах гэрээний загвар.
- 7.10. ҮЦГТ нь сүлжээний дүрэм, хамтран ажиллах гэрээнд оруулсан өөрчлөлтийг хүчин төгөлдөр болохоос ажлын 15-аас доошгүй өдрийн өмнө гишүүдэд хүргүүлнэ.
- 7.11. ҮЦГТ-ийн сүлжээний дүрэм, хамтран ажиллах гэрээ нь олон нийтэд нээлттэй, ил тод байна.
- 7.12. Төлбөрийн картын гүйлгээний маргаан шийдвэрлэх зарчим болон хугацааг сүлжээний дүрэм, хамтран ажиллах гэрээнд тодорхой тусгана.

НАЙМ. КАРТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЭРХЛЭХ ЗӨВШӨӨРӨЛ ОЛГОХ, ОЛГОХООС ТАТГАЛЗАХ, ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ

- 8.1. Карт гаргах үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрөл авах хүсэлт гаргагч нь Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 11.1-д болон дор дурдсан баримт бичгийн эх хувийг эсхүл баталгаажуулсан хувийг бүрдүүлж Монголбанкинд ирүүлнэ:
  - 8.1.1. Карт гаргах үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрөл хүссэн өргөдлийг 4 дүгээр хавсралтад заасан маягтын дагуу;
  - 8.1.2. Олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн картын байгууллагын гишүүнээр элссэн тохиолдолд тухайн байгууллагаас авсан зөвшөөрөл болон түүнтэй байгуулсан гэрээ;
  - 8.1.3. Карт гаргах болон гүйлгээний боловсруулалт хийх системийн дэлгэрэнгүй мэдээлэл, техникийн баримт бичиг, системийг нийлүүлсэн компанитай байгуулсан гэрээ;
  - 8.1.4. Карт гаргах, бүртгэх, нийтэд тараах зэрэг картын үйл ажиллагаанд мөрдөх бодлогын болон эрх зүйн баримт бичиг (дүрэм, гэрээ гэх мэт);
  - 8.1.5. Дараахь үйл ажиллагааг зохицуулсан журмын баталгаажуулсан хуулбар:
    - а) Маргаан шийдвэрлэх;

- б) Карт хэвлэх, олгох;
  - в) Нууцлал, аюулгүй байдлыг хангах;
  - г) Төлбөр тооцоог гүйцэтгэх;
  - д) Төлбөрийн картын системийн тасралтгүй, найдвартай үйл ажиллагааг хангах;
  - е) Мэдээллийн технологийн үндсэн болон нөөц төвийн;
  - ё) Эрсдэлийн удирдлагын;
  - ж) Бусад.
- 8.1.6. Картын үйл ажиллагааг хариуцах нэгжийг тодорхойлсон зураглал, ажлын байрны дэлгэрэнгүй тодорхойлолт;
- 8.1.7. Монголбанкнаас баталсан “Үйлчилгээний хураамж, шимтгэлийн ерөнхий нөхцөл”-д заасны дагуу “зөвшөөрлийн материал хүлээж авах” хураамжийг төлсөн баримт;
- 8.1.8. Карт гаргагч нь шууд бус оролцогч бол төлбөр тооцооны төлөөлөгчийн зөвшөөрөл;
- 8.1.9. Карт гаргах үйл ажиллагаа эрхлэхэд үүсэж болзошгүй эрсдэлийг даах баталгаа;
- 8.1.10. Монголбанкнаас шаардлагатай гэж үзсэн бусад.
- 8.2. Карт гаргах үйл ажиллагааны зөвшөөрөл авах хүсэлт гаргагч нь энэ журмын 8.1-д заасан баримт бичгийг ирүүлэхдээ Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 12.1, энэ журмын 4 дүгээр бүлэгт заасан шаардлагыг хэрхэн хангасан тухай тайлбарыг хавсаргана.
- 8.3. Карт хүлээн авах үйл ажиллагааны зөвшөөрөл авах хүсэлт гаргагч нь Үндэсний төлбөрийн системийн 11.1-д болон дор дурдсан баримт бичгийн эх хувийг эсхүл баталгаажуулсан хувийг бүрдүүлж Монголбанкинд ирүүлнэ:
- 8.3.1. Карт хүлээн авах үйл ажиллагааны зөвшөөрөл хүссэн өргөдлийг 4 дүгээр хавсралтад заасан маягтын дагуу;
- 8.3.2. Олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн картын байгууллагын гишүүнээр элссэн тохиолдолд тухайн байгууллагаас авсан зөвшөөрөл болон түүнтэй байгуулсан гэрээ;
- 8.3.3. Карт хүлээн авах болон гүйлгээний боловсруулалт хийх системийн дэлгэрэнгүй мэдээлэл, техникийн баримт бичиг, системийг нийлүүлсэн компанитай байгуулсан гэрээ;
- 8.3.4. Карт хүлээн авах үйл ажиллагаанд мөрдөх бодлогын болон эрх зүйн баримт бичиг (дүрэм, гэрээ гэх мэт);
- 8.3.5. Дараахь үйл ажиллагааг зохицуулсан журмын баталгаажуулсан хуулбар:
- а) Маргаан шийдвэрлэх;
  - б) Нууцлал, аюулгүй байдлыг хангах;
  - в) Төлбөр тооцоог гүйцэтгэх;
  - г) Төлбөрийн картын системийн тасралтгүй, найдвартай үйл ажиллагааг хангах;
  - д) Мэдээллийн технологийн үндсэн болон нөөц төвийн;
  - е) Эрсдэлийн удирдлагын;
  - ё) Бусад.
- 8.3.6. Карт хүлээн авах техник тоног төхөөрөмжийн дэлгэрэнгүй тайлбар, техникийн баримт бичиг, нууцлал, аюулгүй байдлыг хангасан тухай;

- 8.3.7. Картын үйл ажиллагааг хариуцах нэгжийг тодорхойлсон зураглал, ажлын байрны дэлгэрэнгүй тодорхойлолт;
- 8.3.8. Монголбанкнаас баталсан “Үйлчилгээний хураамж, шимтгэлийн ерөнхий нөхцөл”-д заасны дагуу “зөвшөөрлийн материал хүлээж авах” хураамжийг төлсөн баримт;
- 8.3.9. Карт хүлээн авах үйл ажиллагаа эрхлэхэд үүсэж болзошгүй эрсдэлийг даах баталгаа;
- 8.3.10. Монголбанк шаардлагатай гэж үзсэн бусад.
- 8.4. Карт хүлээн авах үйл ажиллагааны зөвшөөрөл авах хүсэлт гаргагч нь энэ журмын 8.3-т заасан баримт бичгийг ирүүлэхдээ Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 12.1, энэ журмын 5 дугаар бүлэгт заасан шаардлагыг хэрхэн хангасан тухай тайлбарыг хавсаргана.
- 8.5. Процессорын үйл ажиллагааны зөвшөөрөл авах хүсэлт гаргагч нь Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 11.1-д болон дор дурдсан баримт бичгийн эх хувийг эсхүл баталгаажуулсан хувийг бүрдүүлж Монголбанкинд ирүүлнэ:
- 8.5.1. Процессорын үйл ажиллагааны зөвшөөрөл хүссэн өргөдлийг 5 дугаар хавсралтад заасан маягтын дагуу;
- 8.5.2. Хамтран ажиллах карт гаргагч, хүлээн авагчтай байгуулсан гэрээ;
- 8.5.3. Карт гаргах болон гүйлгээний боловсруулалт хийх системийн дэлгэрэнгүй мэдээлэл, техникийн баримт бичиг, системийг нийлүүлсэн компанитай байгуулсан гэрээ;
- 8.5.4. Процессорын үйл ажиллагаанд мөрдөх бодлогын болон эрх зүйн баримт бичиг (дүрэм, гэрээ гэх мэт);
- 8.5.5. Дараахь үйл ажиллагааг зохицуулсан журмын баталгаажуулсан хуулбар:
- а) Маргаан шийдвэрлэх;
  - б) Нууцлал, аюулгүй байдлыг хангах;
  - в) Төлбөр тооцоог гүйцэтгэх;
  - г) Төлбөрийн картын системийн тасралтгүй, найдвартай үйл ажиллагааг хангах;
  - д) Мэдээллийн технологийн үндсэн болон нөөц төвийн;
  - е) Эрсдэлийн удирдлагын;
  - ё) Бусад.
- 8.5.6. Монголбанкнаас баталсан “Үйлчилгээний хураамж, шимтгэлийн ерөнхий нөхцөл”-д заасны дагуу “зөвшөөрлийн материал хүлээж авах” хураамжийг төлсөн баримт;
- 8.5.7. Монголбанкнаас шаардлагатай гэж үзсэн бусад.
- 8.6. Процессорын үйл ажиллагааны зөвшөөрөл авах хүсэлт гаргагч нь энэ журмын 8.5-д заасан баримт бичгийг ирүүлэхдээ Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 12.3, энэ журмын 6 дугаар бүлэгт заасан шаардлагыг хангасан тухай тайлбарыг хавсаргана.
- 8.7. Монголбанк энэ журмын 8.1, 8.3 болон 8.5-д заасан баримт бичгийг хянаж, бүрдүүлбэр дутуу, энэ журмын 4, 5, 6-р бүлэгт заасан шаардлагыг хангаагүй, нэмэлт баримт бичиг шаардлагатай тохиолдолд 60 (жар) хоногийн дотор хүсэлт гаргагчид албан бичгээр мэдэгдэнэ.
- 8.8. Хүсэлт гаргагч нь зөвшөөрлийн баримт бичгийн бүрдүүлбэрийг хангах, нэмэлт материал ирүүлэх тохиолдолд Монголбанкнаас баталсан “Үйлчилгээний хураамж, шимтгэлийн ерөнхий нөхцөл”-д заасан “зөвшөөрлийн материал хүлээж авах” хураамжийг дахин төлөхгүй.

- 8.9. Зөвшөөрөл олгох асуудлыг Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлд заасны дагуу шийдвэрлэнэ.
- 8.10. Зөвшөөрөл олгох шийдвэр гарсан тохиолдолд хүсэлт гаргагч нь Монголбанкнаас баталсан “Үйлчилгээний хураамж, шимтгэлийн ерөнхий нөхцөл”-д заасан холбогдох зөвшөөрлийн хураамжийг төлнө.
- 8.11. Карт гаргах, хүлээн авах үйл ажиллаганы зөвшөөрөл авсан хүсэлт гаргагч нь картын нэр, төрөл нэмэх тохиолдолд энэ журмын 8.10-т заасан хураамжийг дахин төлөхгүй.
- 8.12. Зөвшөөрөл авах хүсэлт гаргагчийн ирүүлсэн материал нь Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуульд зааж, энэ журамд тодорхойлсон шаардлагыг хангасан, зөвшөөрөл олгохоос татгалзах үндэслэл байхгүй бол зөвшөөрлийг Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн тушаалаар олгоно.
- 8.13. Карт гаргах, карт хүлээн авах болон процессорын үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрлийг эхний удаа 4 (дөрвөн) жилийн хугацаатай олгоно.
- 8.14. Карт гаргагч, карт хүлээн авагч болон процессор нь зөвшөөрлийн хугацааг сунгах тухай хүсэлтийг энэ журмын 8.13-т заасан зөвшөөрлийн хугацаа дуусгавар болохоос 180 хоногийн өмнө гаргана.
- 8.15. Зөвшөөрөл сунгах хүсэлтийг энэ журмын 8.1-8.12-т заасны дагуу шийдвэрлэж, зөвшөөрлийг хугацаагүй олгоно.
- 8.16. Зөвшөөрөл эзэмшигч нь зөвшөөрөл авахад бүрдүүлсэн картын үйл ажиллагааны журам, заавар, бичиг баримт, гэрээ, техник технологи, програм хангамжид системд нөлөөлөхүйц өөрчлөлт оруулах тохиолдолд өөрчлөлтийн тухай мэдээллийг тухай бүр Монголбанкинд ирүүлнэ.
- 8.17. Монголбанк нь дараахь үндэслэлээр зөвшөөрөл олгох, сунгахаас татгалзана. Үүнд:
- 8.17.1. Зөвшөөрөл авах хүсэлтийн материал нь холбогдох хууль, тогтоомж, түүнд нийцүүлэн гаргасан эрх зүйн акт болон энэ журмын 4, 5, 6-р бүлэгт заасан шаардлагыг хангахгүй нь тогтоогдсон;
- 8.17.2. Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 15.3-т заасан хугацаа хэтэрсэн;
- 8.17.3. Үндэсний төлбөрийн систем, эдийн засгийн аюулгүй байдал, санхүүгийн тогтвортой байдалд сөрөг нөлөөтэй гэж Монголбанк үзсэн.
- 8.18. Зөвшөөрөл олгох, сунгахаас татгалзсан тухай Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 15.2-т заасны дагуу хүсэлт гаргагчид албан бичгээр мэдэгдэнэ.
- 8.19. Зөвшөөрөл олгох, сунгахаас татгалзсан хариу авсан хүсэлт гаргагч дахин хүсэлт гаргах тохиолдолд энэ журмын 8.1-8.12-т заасны дагуу холбогдох баримт бичгийг шинээр бүрдүүлнэ.
- 8.20. Монголбанк нь Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 19.1.2-т заасан буюу дараахь үндэслэлээр карт гаргах, карт хүлээн авах болон процессорын үйл ажиллагааны зөвшөөрлийг түдгэлзүүлнэ:
- 8.20.1. Карт эзэмшигч, КУБ-ын төлбөр, тооцоог гүйцэтгээгүй, удаа дараа саатуулсан, буруу гүйцэтгэсэн нь тогтоогдсон;
- 8.20.2. Үйл ажиллагааны техникийн нууцлал, аюулгүй байдал, тасралтгүй, найдвартай ажиллагааг зохих түвшинд хангаагүй нь тогтоогдсон;

- 8.20.3. Монголбанк, клирингийн төвөөс тавьсан шаардлагыг удаа дараа зөрчсөн эсхүл биелүүлэхээс татгалзсан нь баримтаар нотлогдсон;
- 8.20.4. Сүлжээний дүрэм, хамтран ажиллах гэрээг мөрдөж ажиллах тухай бусад оролцогчдын шаардлагыг удаа дараа хүлээж аваагүй эсхүл биелүүлэхээс татгалзсан нь баримтаар нотлогдсон;
- 8.20.5. Хууль тогтоомжид заасан бусад үндэслэлээр.
- 8.21. Төлбөрийн системийн хяналт, шалгалтаар энэ журмын 8.20-д заасан зөрчлийг арилгасан нь тогтоогдвол шалгалтын дүгнэлтийг үндэслэн Монголбанкны шийдвэрээр холбогдох зөвшөөрлийг сэргээнэ.
- 8.22. Карт гаргах, карт хүлээн авах болон процессорын үйл ажиллагааны зөвшөөрлийг сэргээхдээ түдгэлзүүлсэн хугацааг нөхөн олгохгүй.
- 8.23. Монголбанк нь Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 19.2-т заасан үндэслэлээр карт гаргах, карт хүлээн авах болон процессорын үйл ажиллагааны зөвшөөрлийг хүчингүй болгоно.
- 8.24. Энэ журмын 8.23-т заасны дагуу Монголбанк тухайн үйл ажиллагааны зөвшөөрлийг хүчингүй болгох тухай шийдвэр гарсан өдрөөс хойш 6 (зургаан) сарын хугацаанд дахин уг этгээдээс тухайн үйл ажиллагааг эрхлэх зөвшөөрөл хүссэн хүсэлтийг хүлээн авахгүй.
- 8.25. Хүсэлт гаргагч нь энэ журмын 8.24-т заасан хугацаа өнгөрсний дараа энэ журамд заасан шаардлагын дагуу холбогдох баримт бичгийг шинээр бүрдүүлэн хүсэлт гаргаж болно.
- 8.24. Энэ журмын 8.20 болон 8.23-т заасан үндэслэлээр карт гаргах, карт хүлээн авах болон процессорын үйл ажиллагааны зөвшөөрлийг түдгэлзүүлэх, хүчингүй болгох арга хэмжээ авахтай холбогдон гарсан зардлыг тухайн хуулийн этгээд хариуцна.

ЕС. КАРТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НӨХЦӨЛ, ХҮҮ, ШИМТГЭЛ

- 9.1. Карт гаргагч дараахь шимтгэлийг авч болно:
- 9.1.1. Карт хэвлэсний шимтгэл;
- 9.1.2. Карт идэвхжүүлэх буюу тэдгээрт өөрчлөлт оруулах шимтгэл;
- 9.1.3. Үйлчилгээний шимтгэл;
- 9.1.4. Холбогдох бусад.
- 9.2. Карт хүлээн авагч дараахь шимтгэлийг авч болно:
- 9.2.1. КУБ-ын шимтгэл (Төрийн үйлчилгээний төлбөрөөс бусад);
- 9.2.2. АТМ-аас бэлэн мөнгө авах;
- 9.2.3. ПОБ-оос бэлэн мөнгө авах;
- 9.2.4. ПОС төхөөрөмжийн тусламжтайгаар бэлэн мөнгө авах гүйлгээний шимтгэл (cashback);
- 9.2.5. Төрийн үйлчилгээний төлбөр хүлээн авсны шимтгэл;
- 9.2.6. Бусад.
- 9.3. Клирингийн төв дараахь шимтгэлийг авч болно:
- 9.3.1. Гишүүнчлэлийн хөлс;
- 9.3.2. Карт гаргагч, карт хүлээн авагчийн гүйлгээний шимтгэл;

9.3.3. Бусад.

- 9.4. Энэ журмын 9.2.1-д заасан шимтгэлийн дээд хязгаар нь 3 хувь, доод хязгаар нь 1 хувь байна.
- 9.5. Энэ журмын 9.2.1, 9.3.1-д заасан шимтгэлийг карт эзэмшигч төлөхгүй.
- 9.6. Энэ журмын 9.2.2-т заасан шимтгэл нь 500 (таван зуун) төгрөгөөс дээшгүй байх ба шимтгэлийг карт эзэмшигч төлнө.
- 9.7. Энэ журмын 9.2.3, 9.2.4-т заасан шимтгэл нь 1,000,000 (нэг сая) төгрөг хүртэлх гүйлгээнд 500 (таван зуун) төгрөгөөс дээшгүй байх ба шимтгэлийг карт эзэмшигч төлнө.
- 9.8. Энэ журмын 9.2.5-д заасан шимтгэл нь 300 (гурван зуун) төгрөгөөс дээшгүй байх ба шимтгэлийг карт эзэмшигч төлнө.
- 9.9. Оролцогч нь шимтгэлийг дараахь байдлаар хуваана:
  - 9.9.1. Карт хүлээн авагч нь КҮБ-д хийгдсэн гүйлгээний дүнгийн 0.3 хувиас доошгүй хэмжээтэй шимтгэлийг карт гаргагчид төлнө (Төрийн үйлчилгээний төлбөрөөс бусад);
  - 9.9.2. Энэ журмын 9.2.5-д заасан шимтгэлийн 30 хувиас доошгүй хэмжээтэй шимтгэлийг карт гаргагчид төлнө.

АРАВ. КАРТЫН ГҮЙЛГЭЭНД БАРИМТЛАХ СУУРЬ ЗАРЧИМ

- 10.1. Карт гаргагч, карт хүлээн авагч хоорондын картын гүйлгээг ҮЦГТ болон клирингийн төвөөр дамжуулан, бодит цагийн горимд, олон улсын санхүүгийн мэдээний ISO8583 стандартын дагуу гүйцэтгэнэ.
- 10.2. Карт хүлээн авагч нь карт гаргагчаас гүйлгээний зөвшөөрөл өгсний дараа гүйлгээг хийнэ. Зөвшөөрөлгүй хийсэн картын гүйлгээнээс гарах аливаа эрсдэлийг карт хүлээн авагч хариуцна.
- 10.3. Клирингийн төв нь тухайн өдрийн үр дүнгийн тооцооллыг өдөрт нэг буюу түүнээс дээш удаа харилцан суутгах зарчмаар, төгрөгөөр илэрхийлж, үр дүнгийн тооцооллын хаалтын дүнг тухайн оролцогчийн эсвэл түүний төлбөр тооцооны төлөөлөгчийн Монголбанкн дахь харилцах дансанд тусгана.
- 10.4. Картын төлбөр, тооцоонд Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн тушаалаар тогтоосон их, бага дүнтэй гүйлгээний хязгаар хамаарахгүй бөгөөд гүйлгээний дүнгээс үл хамааран энэ журмаар зохицуулна.
- 10.5. Оролцогч нь энэ журмын 10.3-т заасан үр дүнгийн төлбөр тооцоог дараагийн ажлын өдрийн 17.10 цагт багтаан гүйцэтгэж чадаагүй тохиолдолд клирингийн төв нь тухайн оролцогчийн төлбөрийн картын систем ашиглах эрхийг түдгэлзүүлнэ.

[/Энэ заалтыг Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн 2020 оны 02 дугаар сарын 19-ны өдрийн А-41 дүгээр тушаалаар нэмсэн/](#)

- 10.6. Эрхийг нь түдгэлзүүлсэн оролцогч энэ журмын 10.5-д заасан үр дүнгийн төлбөр тооцоог бүрэн барагдуулсан тохиолдолд төлбөрийн картын систем ашиглах эрхийг сэргээнэ.

[/Энэ заалтыг Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн 2020 оны 02 дугаар сарын 19-ны өдрийн А-41 дүгээр тушаалаар нэмсэн/](#)

АРВАН НЭГ. КАРТЫН ТӨЛБӨР, ҮР ДҮНГИЙН ТООЦООЛОЛ

- 11.1. Оролцогч нь картын гүйлгээг зөвхөн төгрөгөөр илэрхийлж, гүйлгээ дамжуулах өдрийн турш илгээж, дамжуулж, хүлээн авна.
- 11.2. Карт хүлээн авагчтай гэрээ байгуулсан, Монгол Улсад бүртгэлтэй КҮБ нь картын төлбөр, тооцоог зөвхөн төгрөгөөр гүйцэтгэнэ.

- 11.3. Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 5.1.30-д заасан карт гаргагч, карт хүлээн авагчийн үр дүнгийн тооцооллын хаалтын дүнг тухайн оролцогчийн эсвэл түүний төлбөр тооцооны төлөөлөгчийн Монголбанкин дахь харилцах дансаар, Банксүлжээ системд, төгрөгөөр гүйцэтгэнэ.
- 11.4. Карт хүлээн авагч нь залруулгын гүйлгээтэй холбоотой баримтын бүрдлийг хариуцна.
- 11.5. Залруулгын гүйлгээг буруу гүйцэтгэснээс үүсэх эрсдэлийг карт хүлээн авагч бүрэн хариуцна.
- 11.6. ҮЦГТ болон клирингийн төв нь карт хүлээн авагчаас ирүүлсэн залруулгын хүсэлтийг үндэслэн гүйлгээний мэдээллийг хянаж, зөвшөөрөл олгоно. Тухайн гүйлгээ нь зөвшөөрөл олгосон өдрийн үр дүнгийн тооцоололд орно.
- 11.7. Шаардлагатай гэж үзсэн тохиолдолд Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн шийдвэрээр оролцогчид урьдчилан мэдэгдсэний үндсэн дээр үр дүнгийн тооцооллын хаалтын дүнгээр тухайн өдрийн гүйлгээг хязгаарлаж болно.

АРВАН ХОЁР. ҮНДЭСНИЙ ТӨЛБӨРИЙН КАРТ

- 12.1. Үндэсний төлбөрийн картын оноосон нэр нь “₮ карт” буюу “Төгрөг карт” байна. Олон улсад ашиглах нэр нь “₮ card” байна.
- 12.2. Энэ журмын 6 дугаар хавсралтад заасны дагуу ₮ картын загвар буюу картын хэмжээ, нүүрэн тал болон ар талд байх мэдээллийг байршуулна.
- 12.3. Монголбанк нь карт гаргагч бүрд БИН дугаар олгож, ашиглалтад хяналт тавина. БИН дугаарыг MNS ISO/IEC 7812-1, MNS ISO/IEC 7812-2 болон ISO3166 стандартын дагуу 7 дугаар хавсралтад зааснаар олгоно.
- 12.4. ₮ картын лого, түүний байршлыг 8 дугаар хавсралтад зааснаар байрлуулна.
- 12.5. ₮ картын холограмын загвар, түүний байршлыг 9 дүгээр хавсралтад зааснаар байрлуулна.
- 12.6. ₮ картан дээр байрших ҮЦГТ-ийн лого, түүний байршлыг 10 дугаар хавсралтад зааснаар байрлуулна.
- 12.7. Карт гаргагч, карт хүлээн авагч нь ₮ карт болон түүнтэй холбоотой гарын авлага, сурталчилгаанд 8 дугаар хавсралтын 1.1, 1.2 болон 10 дугаар хавсралтын 1.1, 1.2-т заасны дагуу ₮ картын лого, ҮЦГТ-ийн логог ашиглана.
- 12.8. Карт гаргагч нь ₮ картын биет загварыг Монголбанкинд ирүүлж баталгаажуулна.
- 12.9. Монголбанк нь ₮ картын үйл ажиллагаанд мөрдөх шаардлага, үйл ажиллагааны заавар, журмыг батална.
- 12.10. Карт гаргагч нь Монголбанкны зөвшөөрөлтэйгөөр олон улсын картын үйл ажиллагаа эрхлэгч байгууллагатай хамтран “Хосолсон ₮ карт” гаргаж болно.
  - 12.10.1. “Хосолсон ₮ карт”-д олон улсын картын үйл ажиллагаа эрхлэгч байгууллагаас олгосон БИН дугаар ашиглаж болно.
  - 12.10.2. Монголбанк нь “Хосолсон ₮ карт”-аар хийсэн гүйлгээнээс үйлчилгээний шимтгэл авч болно.

АРВАНГУРАВ. КАРТЫН СИСТЕМИЙН ТАСРАЛТГҮЙ, НАЙДВАРТАЙ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

- 13.1. Оролцогч нь дараахь шаардлагыг хангаж ажиллана:

- 13.1.1. Монголбанкнаас баталсан холбогдох журмын дагуу картын системийн тасралтгүй, найдвартай үйл ажиллагааг хангаж ажиллана.
  - 13.1.2. Системийн тасралтгүй ажиллагаа, системийн аюулгүй байдлын талаар баримтлах бодлого, техникийн стандартыг боловсруулсан байна.
  - 13.1.3. Өөрийн сүлжээний тасралтгүй, найдвартай ажиллагаанд тавигдах шаардлагыг тодорхойлж, түүнтэй холбоотой үүссэн системийн саатлыг шийдвэрлэнэ.
  - 13.1.4. Нөөц сүлжээ, түүний найдвартай ажиллагаа, тоног төхөөрөмжийн бэлэн байдлыг жилд нэг удаа туршин баталгаажуулна.
- 13.2. Төлөвлөгөөт зогсолтын нийт хугацаа нь нэг сард 4 цагаас илүүгүй байна.
- 13.3. Оролцогчийн гэнэтийн саатлын хугацаа нэг сард 0.1 хувиас³ хэтрэхгүй байна.

АРВАНДӨРӨВ. КАРТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХЯНАЛТ

- 14.1. Оролцогч төлбөр, тооцооны үнэн зөв байдал, тоо баримт ба өгөгдлийн баталгаатай байдлыг бүрэн хариуцна.
- 14.2. Оролцогчийн картын системийн үйл ажиллагаанд Монголбанкнаас хяналт тавьж, шалгалт хийнэ.
- 14.3. Дээр дурдсан шалгалтын үр дүнг Монголбанкнаас шаардлагатай гэж үзвэл хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр мэдээлж болно.
- 14.4. Картын системд оролцогч байгууллага, иргэд харилцагчаас төлбөр, тооцоо, үйлчилгээний талаар санал, хүсэлт, гомдлыг Монголбанкинд гаргаж болно.
- 14.5. Карт гаргагч, хүлээн авагч нь картын үйл ажиллагааны тайланг сар тутам үнэн, зөв гаргаж, дараагийн сар бүрийн 10-ны өдрийн дотор Монголбанкинд “Төлбөрийн системийн тайлан гаргах заавар”-ын Хүснэгт 1, 2, 3, 4, 6-ын дагуу цахимаар ирүүлнэ.

[/Энэ заалтыг Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн 2019 оны 06 дугаар сарын 13-ны өдрийн А-160 дугаар тушаалаар өөрчилсөн/](#)

- 14.6. Карт гаргагч, хүлээн авагч нь сар бүр гаргасан тайланг улирал тутам нэгтгэж дараа улирлын эхний сарын 25-ны өдрийн дотор Монголбанкинд “Төлбөрийн системийн тайлан гаргах заавар”-ын Хүснэгт 1, 2, 3, 4, 6-ын дагуу албан бичгээр ирүүлнэ.

[/Энэ заалтыг Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн 2019 оны 06 дугаар сарын 13-ны өдрийн А-160 дугаар тушаалаар өөрчилсөн/](#)

- 14.7. Монголбанк нь энэ журмын 14.5 дахь заалтын дагуу ирүүлсэн тайлан мэдээг нэгтгэж, тухайн улиралд багтаан системийн хэмжээний тайланг олон нийтэд мэдээлнэ.
- 14.8. Төлбөрийн карт гаргагч, хүлээн авагч банк нь “Төлбөрийн системийн тайлан гаргах заавар”-ын Хүснэгт 5-ын дагуу өөрийн салбар дээр хийгдсэн гүйлгээний тоон мэдээг ирүүлнэ.

[/Энэ заалтыг Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн 2019 оны 06 дугаар сарын 13-ны өдрийн А-160 дугаар тушаалаар нэмсэн/](#)

- 14.9. Тайланд тусгагдах гүйлгээний дүнг төгрөгөөр илэрхийлсэн байна. Төгрөгөөс бусад валютаар хийгдсэн гүйлгээний дүнг тайлант сар/улирлын сүүлийн өдрийн Монголбанкны ханшаар тооцож тайлагнана.

[/Энэ заалтыг Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн 2019 оны 06 дугаар сарын 13-ны өдрийн А-160 дугаар тушаалаар нэмсэн/](#)

---

³ Нэг сард 0.1% нь 43.49 минут болно.

АРВАН ТАВ. КАРТЫН ГҮЙЛГЭЭНИЙ МАРГААН ШИЙДВЭРЛЭХ ЕРӨНХИЙ ЗАРЧИМ

- 15.1. Оролцогч хоорондын картын гүйлгээтэй холбоотой үүссэн аливаа гомдол, маргааныг оролцогчид харилцан тохиролцож шийдвэрлэнэ.
- 15.2. Карт эзэмшигч нь карт гаргагчид, КҮБ нь карт хүлээн авагчид хандаж гомдол, маргаан үүсгэнэ. Гомдол, маргаан үүсгэж болох хугацаа, шалтгааны дугаар, маргаантай гүйлгээний талаарх болон холбогдох бусад асуудлыг гэрээнд тусгана.
- 15.3. Оролцогчийн гаргасан гомдол, маргаан нь бүрэн гүйцэд нотлогдсон эсхүл аль нэг тал заасан хугацаанд багтаан хариу өгөөгүй тохиолдолд Монголбанк нь маргаантай мөнгөн дүнг оролцогчийн харилцах дансанд тусгана.

АРВАН ЗУРГАА. ХАРИУЦЛАГА

- 16.1. Энэ журмыг зөрчсөн нь эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэхээргүй бол буруутай этгээдэд Монголбанк, түүний улсын байцаагч Төв банк (Монголбанк)-ны тухай хуулийн 25.1.5 дахь хэсэг, Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 44.1, 44.2 дахь хэсэг болон холбогдох бусад хууль тогтоомжид заасны дагуу дараахь хариуцлага ногдуулна:
  - 16.1.1. Картын төлбөр, тооцооны үйл ажиллагааг холбогдох журам, гэрээнд заасны дагуу гүйцэтгээгүй бол холбогдох этгээдэд Төв банк (Монголбанк)-ны тухай, Банкны тухай, Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хууль, Банк, эрх бүхий хуулийн этгээдийн мөнгөн хадгаламж, төлбөр тооцоо, зээлийн үйл ажиллагааны тухай хууль болон Зөрчлийн тухай хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.
  - 16.1.2. Энэхүү журмыг хэрэгжүүлэх талаар Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн шийдвэрийг биелүүлээгүй ажилтан, албан тушаалтныг холбогдох хууль тогтоомж болон Зөрчлийн тухай хуульд заасны дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.
- 16.2. Карт эзэмшигчийн гарын үсгийг шалгаагүй, картын эзэмшлийг тодорхойлоогүйгээс гарсан залилангийн гүйлгээний хохирлыг КҮБ хариуцна.
- 16.3. Карт эзэмшигч бусдад санаатай хохирол учруулахаар завдсанаас бусад тохиолдолд энэ журмын 4.5.9-ийн а, б, в-д заасан мэдэгдлийг хийснээс хойш учирсан хохирлыг карт гаргагч хариуцна.

ЖУРАМД АШИГЛАСАН НЭР ТОМЬЁОНЫ ТАЙЛБАР

#	Нэр томьёо (монгол хэлээр)	Нэр томьёо (англи хэлээр)
1	Зайн карт	Contactless card
2	Төлбөрийн карт	Payment card
3	Карт гаргагчийг таних дугаар буюу БИН	Bank Identification Number
4	Картын гүйлгээ	Payment card transaction
5	Автомат теллер машин буюу АТМ	Automatic Teller Machine
6	АТМ-ийн гүйлгээ	ATM transaction
7	Биет карт	Payment card
8	Биет бус карт	Intangible card
9	Бодит цагийн горим	Real time
10	Гүйлгээ	Transaction
11	Гүйлгээний баталгаажуулалт	Transaction approval
12	Гүйлгээний боловсруулалт	Transaction processing
13	Гэнэтийн саатал	Unexpected delay
14	Залилангийн гүйлгээ	Fraud transaction
15	Залруулгын гүйлгээ	Correction transaction
16	Картын систем	Payment card system
17	Төлбөрийн картын системийн оролцогч	Participant of payment card system
18	ПОБ-ын гүйлгээ	Point of Banking transaction
19	ПОС-ын гүйлгээ	Point of Sale transaction
20	Процессор	Processor
21	ҮЦГТ-ийн шимтгэл	NETC commission

22	Соронзон тууз унших	Magstripe
23	Төрийн үйлчилгээний төлбөр	Public service payment
24	ҮЦГТ	National Electronic Transaction Center
25	Хосолсон ₮ карт	Dual brand ₮ card
26	Цахим мэдээ үүсгэгч	Terminal
27	Цахим худалдаа	E-commerce
28	Эзэмшигчийн нэр бичигдээгүй карт	Payment card without the card holder's name
29	Хувийн нууц дугаар буюу ПИН	Personal Identification Number
30	Санхүүгийн гүйлгээ	Financial transaction
31	Санхүүгийн бус гүйлгээ	Non financial transaction
32	ПОБ	Point of Banking
33	ПОС	Point of Sale
34	Карт гаргагч	Issuer
35	Карт хүлээн авагч	Acquirer
36	Картын системийн шууд оролцогч	Direct Participant
37	Картын системийн шууд бус оролцогч	Non direct Participant
38	Гүйлгээний зөвшөөрөл	Authorization
39	КҮБ	Merchant
40	КҮБ-ын шимтгэл	Merchant Discount Fee
41	Сүлжээний дүрэм	Network Operational Rules

КУБ-ЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ АНГИЛАЛ КОД

742	Мал эмнэлгийн үйлчилгээ
763	Хөдөө аж ахуйн нэгдэл
780	Орчны тохижилтын үйлчилгээ
1520	Ердийн гэрээт ажилчид
1711	Халаалт, сантехник, агааржуулалт
1731	Цахилгаан техник
1740	Чулуун буюу тоосгон өрлөг, засал чимэглэлийн үйлчилгээ
1750	Мужаан, дархан
1761	Дээврийн ажил
1771	Бетон зуурмагийн ажил
1799	Бусад үйлчилгээний гэрээт ажилчид
2741	Төрөл бүрийн хэвлэх, хувилах үйлчилгээ
2791	Үсэг өрөх, хэв бэлдэх үйлчилгээ
2842	Цэвэрлэгээ үйлчилгээ
4011	Төмөр замын ачаа тээвэр
4112	Төмөр замын зорчигч тээвэр
4119	Түргэн тусламжийн үйлчилгээ
4121	Такси, дуудлагын үйлчилгээ
4131	Автобусны шугамын үйлчилгээ
4214	Том оврын ачааны машины үйлчилгээ - хол болон ойрын зайн нүүлгэлт, хүргэлтийн үйлчилгээ
4215	Шуудангийн үйлчилгээ
4225	Агуулах болон хадгалалтын үйлчилгээ
4511	Агаарын ачаа болон зорчигч тээвэр
4582	Нисэх буудал, нислэгийн талбай
4722	Аялал жуулчлалын үйл ажиллагаа
4784	Зам, гүүрний хураамж
4789	Бусад тээврийн үйлчилгээ
4812	Харилцаа холбооны тоног төхөөрөмжийн төрөлжсөн худалдаа
4814	Харилцаа холбооны үйлчилгээ
4816	Компьютер, сүлжээний үйлчилгээ
4821	Цахилгаан холбооны үйлчилгээ
4899	Кабель, сансрын хиймэл дагуулаар телевизийн шууд нэвтрүүлэг дамжуулалт болон бусад төлбөртэй зурагт, радио
5013	Машин, сэлбэгийн нийлүүлэлт
5021	Албан байгууллага, оффисын тавилга
5039	Барилгын материалын нийлүүлэлт
5044	Гэрэл зураг хэвлэх, хувилах тоног төхөөрөмж, дагалдах хэрэгслийн нийлүүлэлт
5045	Компьютер, түүний дагалдах хэрэгсэл, програм хангамжийн төрөлжсөн нийлүүлэлт
5046	Бусад үйлдвэрлэлийн тоног төхөөрөмжийн нийлүүлэлт
5047	Эрүүл мэнд, шүд, нүд болон эмнэлгийн тоног төхөөрөмж, дагалдах хэрэгслийн нийлүүлэлт
5065	Цахилгааны тоног төхөөрөмж, дагалдах хэрэгслийн нийлүүлэлт

5072	Техник хэрэгсэл, дагалдах хэрэгслийн нийлүүлэлт
5074	Сантехник, дулааны шугам сүлжээний тоноглол, дагалдах хэрэгслийн нийлүүлэлт
5085	Бусад үйлдвэрлэлийн бараа нийлүүлэлт
5094	Үнэт чулуу, метал, цаг, үнэт эдлэлийн нийлүүлэлт
5099	Бусад удаан эдэлгээтэй бараа бүтээгдэхүүний худалдаа
5111	Бичиг хэрэг, оффисын хангамж, бичгийн болон хэвлэлийн цаасны нийлүүлэлт
5122	Эм, эмийн бүтээгдэхүүн, эрүүл мэндийн жижиг хэрэгслийн нийлүүлэлт
5131	Төрөлжсөн бус барааны нийлүүлэлт
5137	Дүрэмт хувцас, ажлын хувцасны нийлүүлэлт
5139	Гутлын ханган нийлүүлэлт
5169	Химийн бодис, бусад холбогдох бүтээгдэхүүний нийлүүлэлт
5172	Газрын тос, холбогдох бүтээгдэхүүний нийлүүлэлт
5192	Ном, сонин, сэтгүүл болон хэвлэлийн нийлүүлэлт
5193	Цэцэг, цэцгийн хэрэгслийн нийлүүлэлт
5198	Будаг, лак, орлох бүтээгдэхүүний нийлүүлэлт
5199	Богино хугацаанд хэрэглэгдэх бараа бүтээгдэхүүний нийлүүлэлт
5200	Гэр ахуйн барааны дэлгүүр
5211	Модон эдлэл, барилгын материалын дэлгүүр
5231	Шил, будаг, ханын цаасны дэлгүүр
5251	Техник хэрэгслийн дэлгүүр
5261	Зүлэгжүүлэлт, цэцэрлэгжүүлэлтийн барааны дэлгүүр
5300	Бөөний худалдаа
5309	Татваргүй барааны дэлгүүр
5310	Хямдралтай барааны дэлгүүр
5311	Их дэлгүүр
5331	Төрөлжсөн бус барааны дэлгүүр
5399	Бусад бараа бүтээгдэхүүний худалдаа
5411	Хүнсний дэлгүүр, супермаркет
5422	Мах, махан бүтээгдэхүүний нийлүүлэлт
5441	Чихэр, самар, амттаны дэлгүүр
5451	Сүү, сүүн бүтээгдэхүүний дэлгүүр
5462	Нарийн боовны газар
5499	Төрөл бүрийн хүнсний цэгүүд /ТҮЦ/
5511	Шинэ болон хуучин моторт тээврийн хэрэгслийн худалдаа, үйлчилгээ, сэлбэг болон түрээс
5521	Хуучин моторт тээврийн хэрэгслийн худалдаа, үйлчилгээ, сэлбэг болон түрээс
5531	Автомашин болон гэр ахуйн барааны дэлгүүр
5532	Автомашин дугуйны дэлгүүр
5533	Автомашин сэлбэг, жижиг хэрэгслийн дэлгүүр
5541	Автомашин үйлчилгээний цэгүүд
5542	Шатахуун түгээх газар
5561	Мотоциклийн дэлгүүр, худалдаа
5592	Зөөврийн сууцны худалдаа
5599	Бусад машин, тоног төхөөрөмжийн худалдаа
5611	Эрэгтэйчүүдийн хувцас, хэрэглэлийн төрөлжсөн дэлгүүр
5621	Эмэгтэйчүүдийн хувцасны төрөлжсөн дэлгүүр
5631	Эмэгтэйчүүдийн гоёл чимэглэл, эдлэл хэрэглэлийн дэлгүүр

5641	Хүүхэд болон нярайн хувцас хэрэглэлийн дэлгүүр
5651	Гэр бүлийн хувцасны дэлгүүр
5655	Спорт хувцасны дэлгүүр
5661	Гутлын дэлгүүр
5681	Үслэг эдлэлийн дэлгүүр
5691	Эрэгтэй, эмэгтэйчүүдийн хувцасны дэлгүүр
5697	Оёдолчин
5698	Хиймэл үсний дэлгүүр
5699	Бусад эдлэл хэрэглэл, гоёл чимэглэлийн дэлгүүр
5712	Гэрийн тавилга, цахилгаан бараанаас бусад ахуйн барааны дэлгүүр
5713	Хивс, хивсэнцэр, шалны дэвсгэрийн дэлгүүр
5714	Бөс бараа, хөшиг, бүрээсний дэлгүүр
5718	Зуух, зуухны хамгаалалт, жижиг хэрэгслийн дэлгүүр
5719	Бусад гэр ахуйн төрөлжсөн барааны дэлгүүр
5722	Гэр ахуйн цахилгаан барааны дэлгүүр
5732	Цахилгаан хэрэгслийн дэлгүүр
5733	Хөгжмийн дэлгүүр - хөгжмийн зэмсэг, төгөлдөр хуур, нот
5734	Компьютерийн програм хангамжийн дэлгүүр
5735	Дуу бичлэг, хуурцаг, CD, DVD-ний дэлгүүр
5811	Хоол хүнс нийлүүлэгч
5812	Хоолны газар, ресторан
5813	Шөнийн цэнгээний газар, паб
5814	Түргэн хоолны газар
5912	Эм, гоо сайхан, ариун цэврийн барааны дэлгүүр
5921	Шар айраг, вино, архины төрөлжсөн дэлгүүр
5931	Хуучин барааны дэлгүүр
5932	Эртний эдлэлийн дэлгүүр
5933	Ломбард
5937	Эртний эдлэл засварлах үйлчилгээ
5940	Унадаг дугуйн дэлгүүр
5941	Спорт барааны дэлгүүр
5942	Номын дэлгүүр
5943	Бичиг хэрэг, оффисын хангамж, бичгийн болон хэвлэлийн цаасны дэлгүүр
5944	Үнэт чулуу, метал, цаг, үнэт эдлэлийн дэлгүүр
5945	Тоглоомын дэлгүүр
5946	Гэрэл зургийн аппарат, холбогдох хэрэгслийн дэлгүүр
5947	Бэлэг, мэндчилгээ, бэлэг дурсгалын дэлгүүр
5948	Аяллын цүнх, арьсан бүтээгдэхүүний дэлгүүр
5949	Бөс бараа, оёдлын барааны дэлгүүр
5950	Шилэн эдлэлийн дэлгүүр
5970	Уран зураг, гар урлалын хэрэгслийн дэлгүүр
5971	Галарей, уран зургийн худалдаа
5972	Тамга, зоосны дэлгүүр
5973	Шашны эдлэл хэрэглэлийн дэлгүүр
5975	Сонсголын аппарат, дагалдах хэрэгслийн худалдаа
5976	Согог заслын бүтээгдэхүүн худалдаа

5977	Гоо сайхны барааны дэлгүүр
5983	Шатахууны жижиглэн худалдаа /non-automotive/
5992	Цэцгийн дэлгүүр
5993	Тамхины төрөлжсөн дэлгүүр болон цэг
5994	Сонин сэтгүүлийн худалдаа
5995	Тэжээвэр амьтан, амьтны хоол, жижиг хэрэгслийн дэлгүүр,
5998	Майхан, сүүдрэвчний дэлгүүр
5999	Бусад төрөлжсөн барааны дэлгүүр
6010	ПОБ-ын гүйлгээ
6011	АТМ-ын гүйлгээ
6012	Санхүүгийн байгууллага
6051	Банк бус санхүүгийн байгууллага
6211	Үнэт цаасны брокер/дилер
6300	Даатгалын нөхөн төлбөр, даатгалын хураамж
6399	Даатгалын үйлчилгээ
6513	Үл хөдлөх хөрөнгийн агентлаг
7011	Зочид буудал, дэн буудал, амралтын газар
7012	Амралтын байр
7032	Спорт, амралт зугаалгын газар
7210	Угаалга, цэвэрлэгээний үйлчилгээ
7211	Угаалгын газар
7216	Хуурай цэвэрлэгээ
7217	Хивс, бүрээсний цэвэрлэгээ
7221	Гэрэл зургийн студи
7230	Үсчин, гоо сайхны салон
7251	Гутал засвар/малгай цэвэрлэгээ
7261	Оршуулга, чандарлах үйлчилгээ
7276	Татварын зөвлөгөө өгөх үйлчилгээ
7277	Зөвлөгөө өгөх үйлчилгээ
7296	Хувцас түрээс
7297	Массажны газар
7298	Эрүүл мэнд, гоо сайхны үйлчилгээ
7299	Бусад үйлчилгээ
7311	Зар сурталчилгааны үйлчилгээ
7321	Зээлийн мэдээллийн агентлаг
7342	Устгалын үйлчилгээ
7349	Цэвэрлэгээ, арчилгаа
7361	Ажил олгох агентлаг
7372	Компьютерын програмчлалын үйлчилгээ
7375	Мэдээллийн лавлах үйлчилгээ
7379	Компьютер засварын үйлчилгээ
7392	Зөвлөх, олон нийттэй харилцах үйлчилгээ
7393	Мөрдөх агентлаг
7394	Тоног төхөөрөмжийн түрээсийн үйлчилгээ
7395	Зураг засварын үйлчилгээ
7399	Бусад бизнесийн үйлчилгээ

7512	Машин түрээсийн газар
7513	Том оврын машин, чиргүүл түрээслэх үйлчилгээ
7523	Машины зогсоол, гарааш
7531	Автомашин засвар
7534	Дугуй засварын үйлчилгээ
7535	Автомашин будаж засах үйлчилгээ
7538	Автомашины үйлчилгээ үзүүлэх газар
7542	Машин угаалга
7549	Ачих, чирэх үйлчилгээ
7622	Цахилгаан барааны засвар
7623	Агааржуулалт, хөргөлтийн систем засвар
7629	Гэр ахуйн жижиг хэрэгсэл засвар
7631	Цаг, үнэт эдлэл засвар
7641	Тавилга засвар
7692	Гагнуур
7699	Бусад засварын газар
7829	Зураг авалт, видео бичлэгийн газар
7832	Театрын үйл ажиллагаа
7841	Видео хуурцаг түрээсийн газар
7911	Бүжгийн танхим, студи, сургууль
7922	Үзвэр үйлчилгээний билетийн касс
7929	Хамтлаг дуучид
7932	Биллиард, усан сан
7933	Боулингийн газар
7941	Спорт клуб, талбай
7991	Музей ба түүхийн дурсгалт газар, байшин барилга үзүүлэх үйл ажиллагаа, үзэсгэлэн
7992	Гольфын сургалт
7993	Видео тоглоомын хэрэгсэл худалдаа
7994	Видео тоглоомын газар
7995	Мөрийтэй тоглоомын газар
7996	Цэнгэлдэх хүрээлэн, парк болон цэцэрлэгт хүрээлэнгийн үйл ажиллагаа
7998	Аквариум
7999	Бусад амралт зугаалгын газар
8011	Эмч
8021	Шүдний эмч
8041	Бариа засал
8043	Нүдний эмч, нүдний шилний газар
8049	Хөлийн эрүүл мэнд, эмчилгээ
8050	Асаргаа, сувилгааны газар
8062	Эмнэлэг
8071	Эрүүл мэнд, шүдний лаборатори
8099	Эрүүл мэндийн үйлчилгээ
8111	Хуулийн зөвлөгөө, өмгөөллийн үйлчилгээ
8211	Бага, дунд, ахлах сургууль
8220	Их дээд сургууль
8241	Эчнээ сургууль

8244	Бизнесийн сургууль
8249	Мэргэжил олгох сургууль
8299	Боловсролын үйлчилгээ
8351	Хүүхдийн цэцэрлэг
8398	Буяны байгууллага болон хандив цуглуулах үйл ажиллагаа
8641	Иргэдийн, нийгмийн, ах дүүсийн нийгэмлэг
8651	Улс төрийн байгууллага
8661	Шашны байгууллага
8675	Автомашин сонирхогчдын холбоо
8699	Гишүүнчлэлийн байгууллага
8734	Шинжилгээ судалгааны лаборатори
8911	Архитектур зураг төслийн үйлчилгээ
8931	Нягтлан бодох бүртгэлийн үйлчилгээ
8999	Мэргэжлийн үйлчилгээ
9222	Төрийн үйлчилгээний байгууллагуудын торгууль
9311	Татвар төлөлт
9399	Төрийн бусад үйлчилгээ

ЦАХИМ МЭДЭЭ ҮҮСГЭГЧ ТӨХӨӨРӨМЖИД ТАВИГДАХ ШААРДЛАГА

1. Үндсэн шаардлага

- 1.1. Төлбөрийн карт хүлээн авах цахим мэдээ үүсгэгч төхөөрөмж дээр тухайн карт хүлээн авагчийн болон ҮЦГТ-ийн логог карт эзэмшигчид харагдахуйцаар ил тод байрлуулах.
- 1.2. Цахим мэдээ үүсгэгч төхөөрөмж нь санхүүгийн гүйлгээний мөнгөн дүнг мөнгөний хоёр оронг “.” тэмдгээр, төгрөгийн оронг мянгачлан “,” тэмдэг эсвэл зай ашиглан тусгаарлаж харуулах.
Жишээ нь: xxx,xxx.xx
- 1.3. Цахим мэдээ үүсгэгч төхөөрөмж дээр ПИН кодыг дараахь байдлаар тохируулна:
  - 1.3.1. ПИН код болон шифрлэж нууцалсан ПИН кодыг хадгалдаггүй, ашиглалтын дараа устгадаг байх;
  - 1.3.2. ПИН кодыг дэлгэц дээр нууцалсан хэлбэрээр харуулдаг байх;
  - 1.3.3. Цахим мэдээ үүсгэгч төхөөрөмж нь ПИН кодыг нууц түлхүүр ашиглан шифрлэж, дамжуулдаг байх.
- 1.4. Цахим мэдээ үүсгэгч төхөөрөмж нь ПИН кодыг програм хангамжид дамжуулахаас өмнө шифрлэж, нууцалдаг тусгай зориулалтын гар (ПИН пад)-тай байх;
  - 1.4.1. ПИН пад нь нууцлал болон боловсруулалтын тусгай хэсгүүдийг агуулсан байх ба ПИН кодын шифрлэлт/шифр гаргалт болон баталгаажуулалтын үйлдлийг дэмждэг байх;
  - 1.4.2. ПИН пад нь 1.4.1-т ашиглагдах хэд хэдэн төрлийн түлхүүрийг уншигдахаас хамгаалж, аюулгүй хадгалах, ашиглах боломжтой байх.

2. АТМ, БМОМ-д тавигдах шаардлага

- 2.1. АТМ-ыг үйлдлийн зааварчилгаа, дарааллыг ойлгомжтойгоор харуулдаг байхаар тохируулах.
- 2.2. АТМ -ын тохиргоог монгол болон англи хэлнээс сонгох боломжтой байхаар хийх.
- 2.3. Санхүүгийн болон санхүүгийн бус гүйлгээнээс авах шимтгэлийн дүн, тайлбарыг тодорхой харуулж, карт эзэмшигч зөвшөөрсний дараа гүйлгээг дамжуулах.
- 2.4. АТМ дээр хийгдсэн санхүүгийн болон санхүүгийн бус гүйлгээний логийг 60 хоногийн хугацаанд хадгалдаг байх.
- 2.5. АТМ-ыг тушааж буй бэлэн мөнгөний дүнг харуулж, баталгаажуулдаг байхаар тохируулах.
- 2.6. АТМ-аас бэлэн мөнгө авах гүйлгээнд дараахь шаардлагыг хангана:
  - 2.6.1. АТМ-ээс нэг удаа гарах мөнгөний хэмжээ нь тухайн үед гарах боломжит мөнгөн дүнгээр хязгаарлагдана;
  - 2.6.2. АТМ-д байгаа мөнгөн дэвсгэртийг тодорхой харуулдаг байх.
- 2.7. АТМ нь карт хураасан шалтгаан, хэрэглэгчийн үйлчилгээний төвийн хаяг, утасны дугаар бүхий баримт хэвлэж өгсний үндсэн дээр зөвхөн дараахь тохиолдолд карт хурааж болно:
  - 2.7.1. Карт гаргагчаас тухайн картыг хураах хариу ирүүлсэн;
  - 2.7.2. Карт эзэмшигч буруу үйлдэл хийсэн; Жишээ нь: пин кодыг 3-аас дээш удаа буруу оруулсан
  - 2.7.3. Карт эзэмшигч үйлдэл хийхгүй 3 минутаас дээш хугацаа өнгөрсөн.

- 2.8. АТМ дээр хийгдэж буй санхүүгийн болон санхүүгийн бус аливаа гүйлгээний баримтыг хэвлэх эсэхийг сонгох боломжтой байх;
  - 2.8.1. Гүйлгээний баримт нь картын дугаар, гүйлгээний дүн, төрөл, давтагдахгүй дугаар (reference), тухайн АТМ, БМОМ-ын дугаар, зөвшөөрөл өгсөн дугаар, гүйлгээний огноо, цаг, трэйс дугаар зэрэг мэдээллийг агуулсан байх;
  - 2.8.2. Гүйлгээний баримт дээрх картын дугаарыг хэсэгчлэн нууцалсан байна.
- 2.9. Бүх АТМ-ыг камержуулсан байна:
  - 2.9.1. Камерыг гүйлгээ хийж буй карт эзэмшигчийн нүүр царай танигдахаар байршуулах;
  - 2.9.2. Боломжтой тохиолдолд бэлэн мөнгө авсан эсэхийг харуулах нэмэлт камер байршуулах;
  - 2.9.3. АТМ-ын камерын бичлэгийг 60 хоногоос доошгүй хугацаанд хадгалдаг байх.
- 2.10. АТМ-ыг тог тасрах зэрэг аливаа доголдол гарсан үед тухайн карт эзэмшигчийн хийж буй үйлдлийг бүрэн хийгдэж дуусах хүртэл үйл ажиллагаа хэвийн үргэлжлүүлэх боломжоор хангах.

3. ПОС-д тавигдах шаардлага

- 3.1. ПОС дээр хийгдэж буй төрийн үйлчилгээний төлбөрөөс бусад санхүүгийн болон санхүүгийн бус аливаа гүйлгээнд карт эзэмшигчээс шимтгэл авдаггүй байхаар тохируулах.
- 3.2. ПОС дээр хийгдэж буй санхүүгийн болон санхүүгийн бус аливаа гүйлгээнд 2 хувь баримт гаргах бөгөөд нэг нь карт эзэмшигчид, нөгөө нь КҮБ-д үлдэнэ:
  - 3.2.1. Гүйлгээний баримт нь карт хүлээн авагчийн нэр, картын дугаар, гүйлгээний дүн, төрөл, давтагдахгүй дугаар (reference), зөвшөөрөл өгсөн дугаар, гүйлгээний огноо, цаг, КҮБ-ын таних дугаар, КҮБ-ын нэр, трэйс дугаар зэрэг мэдээллийг агуулсан байх;
  - 3.2.2. Гүйлгээг ПИН кодоор баталгаажуулсан тохиолдолд гүйлгээний баримт дээр “Pin Verified” гэж тэмдэглэх;
  - 3.2.3. Гүйлгээний баримтан дээрх картын дугаарыг хэсэгчлэн нууцалсан байна.
- 3.3. ПОС-ыг үйлдлийн зааварчилгаа, дарааллыг ойлгомжтойгоор харуулдаг байхаар тохируулах.
- 3.4. ПОС-ын тохиргоог монгол болон англи хэлнээс сонгох боломжтой байхаар хийх.
- 3.5. ПОС-ыг карт уншуулах үеэс эхлэн зөвшөөрөл олгосон хариуг хүлээн авах хүртэлх үе шат бүрт 20 (хорин) секундээс илүү хугацаа зарцуулах нөхцөлд автоматаар анхны төлөвт шилжиж, дараагийн төлбөрийн картыг хүлээн авахад бэлэн болдог байхаар тохируулах.

**ТӨЛБӨРИЙН КАРТ ГАРГАХ/ХҮЛЭЭН АВАХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ
ЗӨВШӨӨРӨЛ ХҮССЭН ӨРГӨДӨЛ**

Зорилгоор:

Төлбөрийн картын үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөлтэй

_____ / оноосон нэр /

өөрийн нэрээр

олон улсын нэрээр

_____ /төлбөрийн картын оноосон нэр/

Төлбөрийн карт гаргах

Төлбөрийн карт хүлээн авах

үйл ажиллагааны зөвшөөрлийг хүсч байна.

Төлбөрийн карт гаргах/хүлээн авах үйл ажиллагаа эрхлэн явуулснаар Банкны тухай, Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хууль болон бусад хууль тогтоомж, эдгээрт нийцүүлэн Монголбанкнаас баталсан эрх зүйн баримт бичгийн холбогдох заалт, шаардлагыг чанд биелүүлэх үүрэг хариуцлага ноогдож байгааг ухамсарлан ойлгосон бөгөөд эдгээрийг үйл ажиллагаандаа чанд мөрдөн ажиллах болно.

Өргөдөлд хавсаргасан баримт бичгийн жагсаалт:

1. Техник тоног төхөөрөмжийн тухай дэлгэрэнгүй мэдээлэл. Үүнд:
  - а. Ашиглагдах техник тоног төхөөрөмжийн жагсаалт, зориулалт, тэдгээрийн үйлдвэрлэгчдийн тухай дэлгэрэнгүй мэдээлэл;
  - б. Техникийн баримт бичиг;
  - в. Ашигласан технологийн тайлбар;
  - г. Тасралтгүй ажиллагааг хангасан байдал;
  - д. Нууцлал, аюулгүй байдал хангасан байдал.
2. Програм хангамжийн тухай мэдээлэл
  - а. Ашиглагдах програм хангамжийн жагсаалт, зориулалт, тэдгээрийн үйлдвэрлэгчдийн тухай дэлгэрэнгүй мэдээлэл;
  - б. Техникийн баримт бичиг;
  - в. Ашигласан технологийн тайлбар;
  - г. Тасралтгүй ажиллагааг хангасан байдал;
  - д. Нууцлал, аюулгүй байдал хангасан байдал.
3. Эрсдэлийн удирдлага, хяналтын тухай мэдээлэл
  - а. Эрсдэлийн үнэлгээ, тэдгээрийн буруулах талаар авах арга хэмжээний жагсаалт;

б. Тасралтгүй ажиллагааг хангах төлөвлөгөө, онцгой үед авах арга хэмжээний төлөвлөгөө;

в. Үйл ажиллагааны хяналт хийхэд ашиглагдах заавар, журам.

Бүгд . . . . хуудас

Дээр дурдсан баримт бичгийг Банкны тухай хууль, Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн тушаалаар батлагдсан "Төлбөрийн картын журам"-ын шаардлагад нийцүүлэн үнэн зөв бүрдүүлж, хүргүүлж байна. Бүрдүүлсэн баримт бичигт ямарваа худал ташаа зүйл орсон байвал хариуцлагыг бид хүлээх болно. Өргөдөл, материалыг хүлээн авч, хянан шийдвэрлэж төлбөрийн карт гаргах /хүлээн авах үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрлийг олгож өгнө үү.

Төлбөрийн карт гаргах үйл ажиллагааг эрхэлж эхэлснээс хойш Банкны тухай, Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хууль болон бусад хууль тогтоомж, Монголбанкнаас өгсөн үүрэг даалгаврыг биелүүлж ажиллах болно.

ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ

/ нэр /

/ тамга /

**ПРОЦЕССОРЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ
ЗӨВШӨӨРӨЛ ХҮССЭН ӨРГӨДӨЛ**

_____ /байгууллагын нэр/ нь

Төлбөрийн карт гаргах үйл ажиллагаа
Төлбөрийн карт хүлээн авах үйл ажиллагаа

эрхлэх зөвшөөрлийг хүсч байна.

Процессорын үйл ажиллагаа эрхлэн явуулснаар Үндэсний төлбөрийн системийн тухай болон бусад хууль тогтоомж, эдгээрт нийцүүлэн Монголбанкнаас баталсан эрх зүйн баримт бичгийн холбогдох заалт, шаардлагыг чанд биелүүлэх үүрэг хариуцлага ноогдож байгааг ухамсарлан ойлгосон бөгөөд эдгээрийг үйл ажиллагаандаа чанд мөрдөн ажиллах болно.

Өргөдөлд хавсаргасан баримт бичгийн жагсаалт:

1. Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 11.1-д заасан баримт, бичиг;
2. Техник тоног төхөөрөмжийн тухай дэлгэрэнгүй мэдээлэл:
  - а. Ашиглагдах техник тоног төхөөрөмжийн жагсаалт, зориулалт, тэдгээрийн үйлдвэрлэгчдийн тухай дэлгэрэнгүй мэдээлэл;
  - б. Техникийн баримт бичиг;
  - в. Ашигласан технологийн тайлбар;
  - г. Тасралтгүй ажиллагааг хангасан байдал;
  - д. Нууцлал, аюулгүй байдал хангасан байдал.
3. Програм хангамжийн тухай мэдээлэл:
  - а. Ашиглагдах програм хангамжийн жагсаалт, зориулалт, тэдгээрийн үйлдвэрлэгчдийн тухай дэлгэрэнгүй мэдээлэл;
  - б. Техникийн баримт бичиг;
  - в. Ашигласан технологийн тайлбар;
  - г. Тасралтгүй ажиллагааг хангасан байдал;
  - д. Нууцлал, аюулгүй байдал хангасан байдал.
4. Эрсдэлийн удирдлага, хяналтын тухай мэдээлэл:
  - а. Эрсдэлийн үнэлгээ, тэдгээрийн буруулах талаар авах арга хэмжээний жагсаалт;
  - б. Тасралтгүй ажиллагааг хангах төлөвлөгөө, онцгой үед авах арга хэмжээний төлөвлөгөө;
  - в. Үйл ажиллагааны хяналт хийхэд ашиглагдах заавар, журам.
5. Энэхүү журмыг мөрдөн ажиллахыг хүлээн зөвшөөрснийг нотлох албаг бичиг.

Бүгд . . . . хуудас

Дээр дурдсан баримт бичгийг Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хууль, Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн тушаалаар батлагдсан "Төлбөрийн картын журам"-ын шаардлагад нийцүүлэн үнэн

зөв бүрдүүлж, хүргүүлж байна. Бүрдүүлсэн баримт бичигт ямарваа худал ташаа зүйл орсон байвал хариуцлагыг бид хүлээх болно. Өргөдөл, материалыг хүлээн авч, хянан шийдвэрлэж процессорын үйл ажиллагааны зөвшөөрлийг олгож өгнө үү.

Процессорын үйл ажиллагааг эрхэлж эхэлснээс хойш Үндэсний төлбөрийн системийн тухай болон бусад хууль тогтоомж, Монголбанкнаас өгсөн үүрэг даалгаврыг биелүүлж ажиллах болно.

ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ

/ нэр /

/ тамга /

ҮНДЭСНИЙ ТӨЛБӨРИЙН КАРТЫН ЗАГВАР

- I.1 Үндэсний төлбөрийн карт (цаашид “₮ карт” гэх)-ын хэмжээ нь тэгш өнцөгт хэлбэртэй ба дараахь хэмжээтэй байна:
1. Өргөн: $W=85.60 \text{ мм} \pm 0.30 \text{ мм}$;
  2. Өндөр: $H=53.98 \text{ мм} \pm 0.30 \text{ мм}$;
  3. Зузаан: $T=0.76 \text{ мм} \pm 0.08 \text{ мм}$;
  4. Булангийн тойрог: $3.18 \pm 0.30 \text{ мм}$.
- I.2 ₮ картын нүүрэн талд дараахь мэдээллүүдийг агуулсан байна:
1. Карт гаргагчийн нэр, лого эсхүл ко-брэнд байгууллагын нэр;
  2. Картын дугаар (Хавсралт 7);
  3. ₮ картын лого (Хавсралт 8);
  4. ₮ картын холограм (Хавсралт 9);
  5. Чип (хэрэв үндэсний төлбөрийн картын чиптэй бол ISO/IEC 7816-1/2/3 стандартын шаардлагын дагуу контакт чип, зайнаас унших чип эсхүл хослуулсан байж болно. Чипийг зөвхөн картын нүүрэн талын зүүн хэсэгт картын дугаар дээр байрлана. Хүснэгт 1);
  6. Картын хүчинтэй хугацаа (эхлэх болон дуусгавар болох хугацаа, хүчинтэй хугацаа нь хэвлэгдээгүй картын хувьд дуусах хугацаагүй гэж ойлгоно).
- I.3 Монголбанкнаас баталсан ₮ картын загварын шаардлагыг хангаж дараахь мэдээллийг гурван шугаманд бичнэ. ₮ картын гадаргуун дээрх тэмдэгтийг товойлгон бичих болон лазераар хэвлэх зэрэг хэвлэлийн технологийг ашиглаж болно:
1. Картын дугаар (Хүснэгт 2);
  2. Карт эзэмшигчийн овгийн эхний үсэг болон нэрийн үсгүүд том үсгээр, латин галигаар бичигдэнэ. (Хүснэгт 3);
  3. Картын хүчинтэй хугацаа нь сар, жил гэсэн дараалалтай, тус тус 00 гэсэн 2 оронтой аравтын тооллын тоо байна. (Хүснэгт 4) Картан дээрх хугацаа нь соронзон тууз эсхүл чипний мэдээлэлтэй ижил байдаг.

Хүснэгт 1. Чипний стандарт байрлал, хэмжээ

№	Тайлбар	Байрлал, хэмжээ
1	Контакт чип	Картын зүүн хэсэгт картын дугаарын дээр, ISO7816 стандартын дагуу байрлана.
2	Өндөр	9.32 мм
3	Өргөн	9.62 мм
4	А. Чипний дээд булангаас картын дээд ирмэг хүртэл	19.23 мм
5	В. Чипний зүүн булангаас картын зүүн ирмэг хүртэл	10.25 мм
6	С. Чипний доод булангаас картын дээд ирмэг хүртэл	28.55 мм
7	Д. Чипний баруун булангаас картын зүүн ирмэг хүртэл	19.87 мм

Хүснэгт 2. ₮ картын дугаар бичих стандарт

№	Тайлбар	Үзүүлэлт
1	Картын дугаарын тэмдэгтийн хэвтээ төвийн шугамаас картын доод ирмэг хүртэл	21.42 мм ± 0.12 мм
2	Картын дугаарын эхний тэмдэгтийн хэвтээ төвийн шугамаас картын зүүн ирмэг хүртэл	10.18 мм ± 0.25 мм
3	Картын дугаарын сүүлийн тэмдэгтийн хэвтээ төвийн шугамнаас картын зүүн ирмэг хүртэл	75.50 мм ± 0.76 мм
4	Картын дугаарын товойлгосон тэмдэгтүүдийн доод ирмэгээс БИН дугаарын эхний 4 тэмдэгт хүртэл	1.19 мм ± 0.10 мм

5	Товойлгон бичсэн картын дугаарын фонт	Farrington 7B, үүнээс жижиг, 12Pt-с багагүй
6	Товойлгон бичсэн картын дугаарын тэмдэгтийн өндөр	5 мм ±0.10 мм
7	Картын дугаарын зэргэлдээ хоёр тэмдэгтийн босоо төвийн шугам хоорондын зай	3.63 мм ±0.10 мм
8	Товойлгон бичсэн тэмдэгтүүдийн гүдгэрийн өндөр	0.46 мм
9	Эхний тэмдэгтийн босоо төвийн шугам, картын дугаарын сүүлийн тэмдэгтийн хоорондын хамгийн их хуримтлагдсан хэмжээ	±0.08 мм

Хүснэгт 3. Карт эзэмшигчийн овог, нэр бичих стандарт

№	Тайлбар	Хэвлэлтийн шаардлага
1	Карт эзэмшигчийн нэрийн байрлал	Карт эзэмшигчийг тодотгох хэсэгт 2 дахь мэдээллийн шугаманд товойлгон бичнэ.
2	Карт эзэмшигчийн нэрийг товойлгон бичих тэмдэгтийн фонт	Letter/number font in OCR-B size I
3	Карт эзэмшигчийн нэрийн хэсэг дэх мэдээллийн шугам бүрийн өндрийн хэмжээ	4 мм ± 0.10 мм
4	Карт эзэмшигчийн нэр бичсэн тэмдэгтийн хоорондын ердийн зай	2.54 мм ± 0.10 мм
5	Эхний тэмдэгтийн босоо төвийн шугамнаас картын зүүн ирмэг хүртэл	≥7.65 мм ± 0.30 мм
6	Нэр тодотгох хэсгийн доод булангаас картын доод ирмэг хүртэл	≥2.54 мм
7	Товойлгон бичсэн тэмдэгтийн гүдгэрийн өндрийн хэмжээ	0.46 мм
8	Мэдээллийн шугам бүрийн эхний тэмдэгт болон сүүлийн тэмдэгтийн босоо төвийн шугамын хооронд хуримтлагдсан хамгийн дээд хэмжээ	±0.08 мм

Хүснэгт 4. Картын хүчинтэй хугацаа бичих стандарт

№	Хэсэг	Үзүүлэлтүүд болон хэвлэлтийн шаардлагууд
1	Дуусах хугацааг товойлгон бичих байрлал	Карт эзэмшигчийн мэдээллийг эхний мөрт товойлгон бичнэ
2	Дуусах хугацааны тайлбар	1. Дуусах хугацааны гэсэн тэмдэглэгээний зүүн талд нь хэвлэх 2. Картын үндсэн өнгөнөөс ялгарахаар хэвлэх 3. Некvetica type фонтоор 4-6 хэмжээтэй
3	Бусад мэдээллийг товойлгон бичих байрлал	Карт эзэмшигчийн мэдээллийн хэсгийн 2, 3 дугаар мөрт товойлгон бичих
4	Дуусах хугацааны фонт, тэмдэгтүүдийн өндөр	OCR-B фонтоор 1 хэмжээтэй тэмдэгтүүд
5	Дуусах хугацаанд зориулсан мэдээллийн шугамны өндрийн дээд хэмжээ	4 мм ±0.10 мм
6	Дуусах хугацааны тэмдэгтүүдийн хоорондын ердийн зай	2.54 мм ±0.10 мм
7	Дуусах хугацааны эхний тэмдэгтийн босоо төвийн шугамнаас картын зүүн ирмэг хүртэл	≥7.64 мм ±0.10 мм
8	Товойлгон хэвлэсэн тэмдэгтүүдийн гүдгэрийн өндөр	1.46 м

1.4 ₮ картын ар тал дараахь мэдээллийг агуулсан байна:

1. Соронзон тууз нь ISO 7811 стандартын дагуу мэдээллийг хадгална. Соронзон туузын өгөгдлийн хэмжээ болон техникийн үзүүлэлт (GB/T 19584-2004), ISO/IEC 7811 (2, 4-6)-д заасан шаардлагатай нийцсэн байна;
2. Гарын үсгийн хэсэг. Гарын үсэг зурах наалт нь үндэсний төлбөрийн картын нэртэй адил “₮ карт” гэсэн үг бүхий байна;
3. ҮЦГТ-ийн лого нь картын зүүн доод хэсэгт байрлана (Хавсралт 10);
4. Карт гаргагчийн картыг ашиглах боломжтой төлбөрийн картын бусад сүлжээний логог ҮЦГТ-ийн логоны баруун талын хэсэгт нэмж байрлуулж болно;
5. Карт гаргагчийн мэдээллийг ҮЦГТ-ийн лого болон нэмэлт сүлжээний логоны баруун талын хэсэгт бичнэ. (Карт гаргагчийн нэр, эзэмших эсхүл ашиглахыг хориглосон заалт, хаяг, картын талаар мэдээлэл авах утас, факсын дугаар, цахим хуудасны хаяг зэрэг мэдээлэл байж болно).

1.5 Гарын үсгийн хэсэг нь карт эзэмшигч гарын үсэг зурахад зориулагдсан дараахь стандартыг хангасан талбай байна:

1. Өргөн A: 40мм-ээс багагүй байна (± 0.3 мм);
2. Өндөр B: 10.00мм (± 0.3 мм);
3. Талбарын баруун ирмэгээс картын баруун ирмэг хүртэл C: 25.00мм (± 0.3 мм);
4. Талбарын дээд ирмэгээс картын дээд ирмэг хүртэл D: 19.50мм (± 0.3 мм).

1.6 Карт гаргагч нь өөрийн картын бүтээгдэхүүний нэр төрөлд тохирсон загвараар ₮ карт хэвлэж болно. Бүтээгдэхүүний нэр, картын төрөл болон худалдааны тэмдэгтийг хэвлэхдээ товойлгох аргыг ашиглахгүй. Ямар ч фонтоор хэвлэсэн тэмдэгтийн ердийн зай нь хоорондоо 2.54 мм, мэдээллийн шугамын өндрийн хэмжээ 5 мм-с хэтрэхгүй байна.

₮ КАРТ ЭЗЭМШИГЧИЙН КАРТЫН ДУГААР

- 1.1. ₮ карт эзэмшигчийн картын дугаар нийт 16 оронтой дараахь бүтэцтэй байна:
  1. Карт гаргагчийн таних дугаар – нийт 6 оронтой;
  2. Картын дансны дугаар – 9 оронтой;
  3. Хяналтын дугаар – 1 оронтой.
- 1.2. ₮ карт гаргагчийн таних дугаар нь дараахь стандарттай байна:
  1. Карт гаргагчийн таних дугаар нь нийт 4 оронтой. Үүнийг Үндэсний стандартын байгууллагаас MNS ISO/IEC 7812-1:2004, MNS ISO/IEC 7812-2:2005 стандартын дагуу салбарын таних дугаар болох 9-өөр эхэлж, ISO3166 стандартын дагуу Монгол Улсын код болох 496 дугаартай байна.
  2. Карт гаргагчийн дугаар 2 оронтой байна. Монголбанк энэ дугаарыг олгоно.
- 1.3. Картын дансны дугаар нийт 9 оронтой байх бөгөөд ₮ карт эзэмшигчийн картын төрлөөс хамаарч карт гаргагч олгоно.
- 1.4. Хяналтын дугаар нь нийт 1 оронтой байна. MNS ISO/IEC 7812-1:2004 стандартад зааснаар Модуло 10 “2 дахин-нэм-2 дахин” Лухнийн томъёогоор тооцно. Үүнд:
  1. Картын дугаарын баруун талын захын цифрээс эхлэн орон алгасан 2-оор үржүүлнэ;
  2. Нэгдүгээрт гарсан тоонуудын оронг бүрдүүлэгч бүрийг болон эхний үед өөрчлөлт ороогүй алгассан оронгуудын хамт нэг бүрчлэн нэмнэ;
  3. Хоёрдугаарт гарсан нийлбэрийг тэр тооны дараагийн 0-ээр төгссөн их тооноос хасна. (Энэ нь нийлбэрийн бага дарааллын тооны аравтын гүйцээгчийн тооцоолсонтой тэнцүү байна. Хэрэв хоёрдугаар тооцооллоос гарсан нийлбэр нь өөрөө 0-ээр төгссөн (30, 40 гэх мэт) тоо бол хяналтын цифр нь 0 болно).

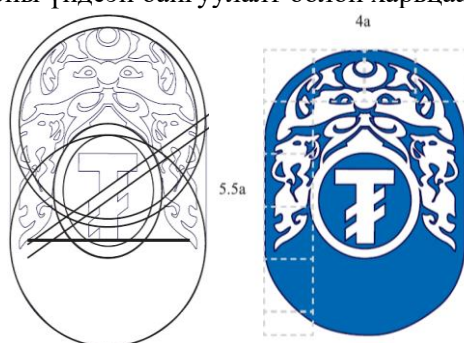
₮ КАРТЫН ЛОГО, ТҮҮНИЙ БАЙРШИЛ

1.1 ₮ картын лого дараахь өнгөний кодтой байна:

Хүснэгт 1. Логоны өнгөний код

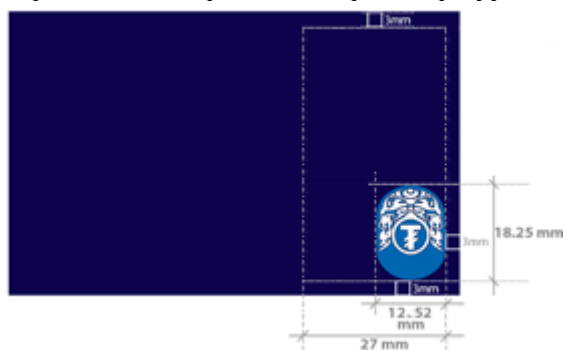
	C	M	Y	K	R	G	B
Логоны цэнхэр	100	60	0	0	102	179	0
Хүрээний өнгө	100	100	0	60	13	0	76

1.2 Логоны үндсэн байгуулалт болон харьцаа дараахь бүтэцтэй байна:

1.3 ₮ картын логоны байршлын стандарт

Картын логог дараахь талбарт⁴ байршуулна:

Хүснэгт 2. Логоны байршлын стандарт

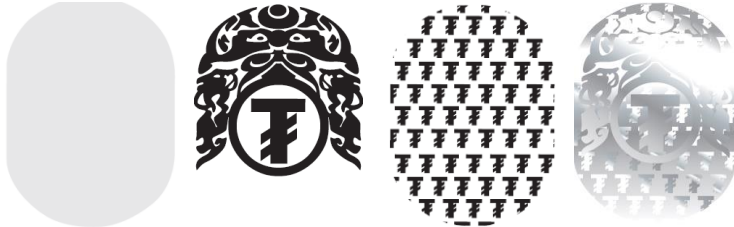
№	Тайлбар	Шаардлага
1	Өргөн (тусгал)	12.52 мм ± 0.30 мм
2	Өндөр	18.25 мм ± 0.30 мм
3	Картын баруун ирмэгээс талбарын ⁴ зүүн ирмэг хүртэл	30.00 мм ± 0.30 мм
4	Картын баруун ирмэгээс талбарын ⁴ баруун ирмэг хүртэл	3.00 мм ± 0.10 мм
5	Картын дээд ирмэгээс талбарын ⁴ дээд ирмэг хүртэл	3.00 мм ± 0.10 мм
6	Картын доод ирмэгээс талбарын ⁴ доод ирмэг хүртэл	3.00 мм ± 0.10 мм
7	Лого болон холограм хоорондын хамгийн бага зай	1.5 мм ± 0.10 мм

⁴ Картын лого болон холограмыг байршуулж болох талбар

₮ КАРТЫН ХОЛОГРАМЫН ЗАГВАР, ТҮҮНИЙ БАЙРШИЛ

1 ₮ картын логотой ижил дүрстэй, 3 үетэй, 3D хэлбэрээр харагдах мөнгөн саарал өнгөтэй:

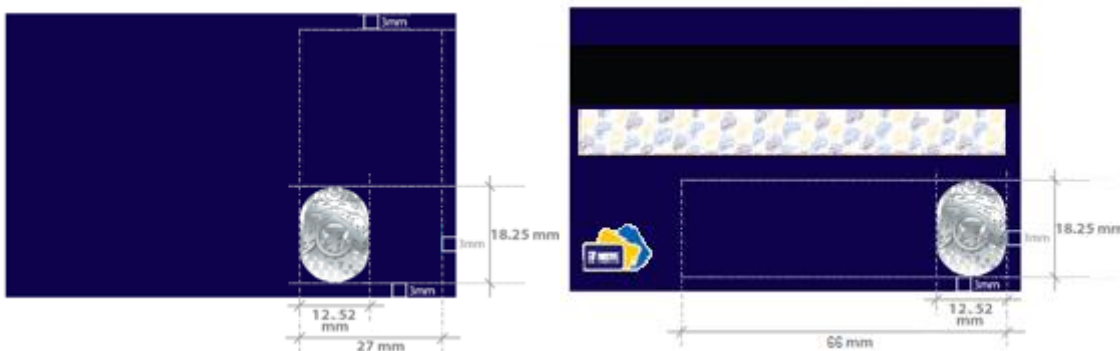
1.1 Холограммын харьцаа:

4а

1.2 Үндэсний картын холограммын байршлын стандарт.

Үндэсний картын холограммыг картын нүүрэн эсвэл ар талд дараахь талбарт⁴ байршуулна:

Хүснэгт 1. Картын нүүрэн талд холограм байршуулах стандарт

№	Тайлбар	Шаардлага
1	Өргөн (тусгал)	12.52 мм ± 0.30 мм
2	Өндөр	18.25 мм ± 0.30 мм
3	Картын баруун ирмэгээс талбарын ⁴ зүүн ирмэг хүртэл	30.00 мм ± 0.30 мм
4	Картын баруун ирмэгээс талбарын ⁴ баруун ирмэг хүртэл	3.00 мм ± 0.10 мм
5	Картын дээд ирмэгээс талбарын ⁴ дээд ирмэг хүртэл	3.00 мм ± 0.10 мм
6	Картын доод ирмэгээс талбарын ⁴ доод ирмэг хүртэл	3.00 мм ± 0.10 мм

Хүснэгт 2. Картын ар талд холограм байршуулах стандарт

№	Тайлбар	Шаардлага
1	Өргөн (тусгал)	12.52 мм ± 0.30 мм
2	Өндөр	18.25 мм ± 0.30 мм
3	Картын баруун ирмэгээс талбарын ⁴ зүүн ирмэг хүртэл	66 мм ± 0.30 мм
4	Картын баруун ирмэгээс талбарын ⁴ баруун ирмэг хүртэл	3.00 мм ± 0.10 мм
5	Картын доод ирмэгээс талбарын ⁴ дээд ирмэг хүртэл	21.25 мм ± 0.30 мм
6	Картын доод ирмэгээс талбарын ⁴ доод ирмэг хүртэл	3.00 мм ± 0.10 мм

ҮНДЭСНИЙ ЦАХИМ ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТӨВИЙН ЛОГО, ТҮҮНИЙ БАЙРШИЛ

1.1 Үндэсний цахим гүйлгээний төв (ҮЦГТ)-ийн лого дараах өнгөний кодтой байна.

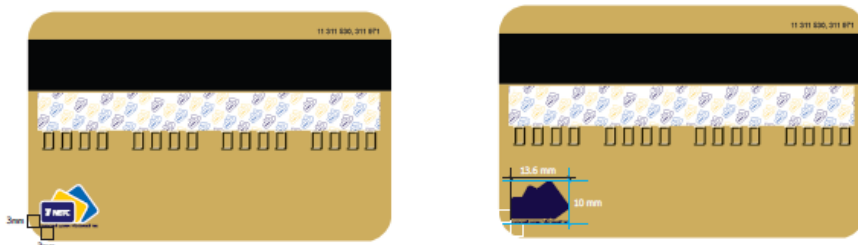
Хүснэгт 1. Логоны өнгөний код

	C	M	Y	K	R	G	B
Логоны хар хөх өнгө	100	100	10	25	37	33	109
Логоны шар өнгө	0	20	100	0	255	203	5
Логоны цэнхэр өнгө	100	60	0	0	0	102	179
₮ NETC сүүдрийн өнгө	100	100	25	50	22	13	71

1.2 Логоны үндсэн байгуулалт болон харьцаа дараахь бүтэцтэй байна:

1.3 ҮЦГТ-ийн логоны байршлын стандарт.

Хүснэгт 2. Логоны байршлын стандарт

№	Тайлбар	Шаардлага
1	Өргөн (тусгал)	13.6 мм ± 0.30 мм
2	Өндөр	10.00 мм ± 0.30 мм
3	Картын зүүн ирмэгээс логоны зүүн ирмэг хүртэл	3.00 мм ± 0.10 мм
4	Картын доод ирмэгээс логоны доод ирмэг хүртэл	3.00 мм ± 0.10 мм

КЛИРИНГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН

1. Гүйлгээ⁵

Гүйлгээний үзүүлэлт	Гүйлгээний тоо	Дүн
Нийт		
Амжилттай гүйлгээ		
Амжилтгүй гүйлгээ		

2. Амжилтгүй гүйлгээ

Шалтгаан	Тоо	Дүн
1-Refer to card issuer		
12 Invalid message		
13 Invalid amount		
17 Customer cancelled		
21 No action taken		
24 No file update allowed		
29 Other problem		
43 Txn denied		
5 Do not honor		
56 Cardholder not on file		
57 Txn not allowed for card		
68 Response code 68		
80 Transaction denied		
84 Issuer down		
87 PIN key sync error		
89 External swotch decline		
91 Message time out		
92 Issuer not found		
96 Internal switch error		
Нийт		

3. Тасралтгүй ажиллагаа

ын байгууллага ⁶	өлөгөөт зогсолт ⁷	гэтийн тасралт ⁷	Нийт ⁷	Үзүүлэлт ⁸

Картын үйл ажиллагаа хариуцсан нэгжийн захирал: _____ (овог, нэр)

_____ (Гарын үсэг)

20__ оны __ сарын __ - ны өдөр

⁵ Тухайн клирингийн төвийн гишүүн хооронд хийсэн гүйлгээ

⁶ Тухайн процессорын гишүүн

⁷ Саатлын хугацаа минутаар

⁸ Тухайн картын байгууллагын гэнэтийн тасралтын хувь

“Төлбөрийн картын журам”-ын
12 дугаар хавсралт

ТӨЛБӨРИЙН КАРТЫН ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ТАЙЛАН

_____ (Оролцогчийн нэр)

20 ____ оны ____ -р улирлын байдлаар

№	Хот, аймаг	Картын нэр төрөл		Картын төрөл	Картын тоо ¹				Идэвхтэй ашиглагдаж буй карт ²				Идэвхтэй ашиглагдаж буй картын хувь ³			
					MNT	USD	EURO	CNY	MNT	USD	EURO	CNY	MNT	USD	EURO	CNY
1	Архангай	Виза	Энгийн	Дебит												
				Кредит												
				Урьдчилсан												
			₮ карттай хосолсон	Дебит												
				Кредит												
				Урьдчилсан												
		...	...	...												
				...												
				...												
			....	...												
				...												
				...												
Нийт (Улс)																

Картын үйл ажиллагаа хариуцсан нэгжийн захирал: _____ (овог, нэр)

_____ (Гарын үсэг)

Тайлан боловсруулсан мэргэжилтэн: _____ (овог, нэр, утасны дугаар)

_____ (Гарын үсэг)

20__ оны __ сарын __ - ны өдөр

¹ Өөрийн нэрийн өмнөөс гаргасан картын тоо, өссөн дүнгээр

² Нэг сард 5 ба түүнээс дээш удаа гүйлгээ хийгдсэн картын тоо, өссөн дүнгээр

³ Нийт картаас идэвхтэй ашиглагдаж буй картын эзлэх хувь

ТӨЛБӨРИЙН КАРТ ХҮЛЭЭН АВАГЧ ТӨХӨӨРӨМЖИЙН ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ТАЙЛАН
_____ (Оролцогчийн нэр)

20__ оны __-р улирлын байдлаар

№	Хот, аймаг	ПОС ¹	МПОС ²	ПОБ ³	АТМ ⁴	Бусад ⁵
1	Архангай					
...	...					
Нийт (Улс)						

Картын үйл ажиллагаа хариуцсан нэгжийн захирал: _____ (овог, нэр)
_____ (Гарын үсэг)

Тайлан боловсруулсан мэргэжилтэн: _____ (овог, нэр, утасны дугаар)
_____ (Гарын үсэг)

20__ оны __ сарын __ - ны өдөр

¹ Тухайн улирлын байдлаар ашиглагдаж байгаа ПОС төхөөрөмжийн тоо, өссөн дүнгээр

² Тухайн улирлын байдлаар ашиглагдаж байгаа Мобайл ПОС төхөөрөмжийн тоо, өссөн дүнгээр

³ Тухайн улирлын байдлаар ашиглагдаж байгаа ПОБ төхөөрөмжийн тоо, өссөн дүнгээр

⁴ Тухайн улирлын байдлаар ашиглагдаж байгаа АТМ төхөөрөмжийн тоо, өссөн дүнгээр

⁵ Дээрх төхөөрөмжөөс бусад төхөөрөмжийн тоо, Монголбанкинд албан бичгээр ирүүлэх тайланд төхөөрөмжийн нэрийг заавал бичсэн байна.

“Төлбөрийн картын журам”-ын
14 дүгээр хавсралт

ТӨЛБӨРИЙН КАРТЫН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН
_____ (Оролцогчийн нэр)

20 ____ оны ____ -р улирлын байдлаар

№	Хот, аймаг	Бэлэн бус ¹										Бэлэн ²					
		ПОС		МПОС ³		ПОБ		АТМ		Цахим худалдааны гүйлгээ		АТМ		ПОБ		ПОС	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	Архангай																
...	...																
Нийт (Улс)																	

*Зөвхөн тайлант сард/улиралд хийгдсэн гүйлгээний тоо, дүн

Картын үйл ажиллагаа хариуцсан нэгжийн захирал: _____ (овог, нэр)
_____ (Гарын үсэг)

Тайлан боловсруулсан мэргэжилтэн: _____ (овог, нэр, утасны дугаар)
_____ (Гарын үсэг)

20__ оны __ сарын __ - ны өдөр

¹Зөвхөн тухайн сард/улиралд бэлэн бусаар төхөөрөмж тус бүрээр хийсэн санхүүгийн гүйлгээний тоо, дүн

²Зөвхөн тухайн сард/улиралд бэлэн мөнгөөр, төхөөрөмж тус бүрээр хийсэн санхүүгийн гүйлгээний тоо, дүн

³Мобайл ПОС төхөөрөмж

ТӨЛБӨРИЙН КАРТЫН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН
_____ (Оролцогчийн нэр)

20 ____ оны ____ -р улирлын байдлаар

№	Хот, аймаг	Карт гаргагчаар буюу өөрийн гаргасан картаар хийсэн гүйлгээ						Карт хүлээн авагчаар буюу бусад байгууллагаар гаргасан картаар хийсэн гүйлгээ			
		Дотоод сүлжээ ¹		Нэгдсэн сүлжээ ²		Гадаад сүлжээ ³		Бусад карт ⁴		Гадаад байгууллагын карт ⁵	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	Архангай										
...	...										
Нийт (Улс)											

*Зөвхөн тайлант сард/улиралд хийгдсэн гүйлгээний тоо, дүн

Картын үйл ажиллагаа хариуцсан нэгжийн захирал: _____ (овог, нэр)
_____ (Гарын үсэг)

Тайлан боловсруулсан мэргэжилтэн: _____ (овог, нэр, утасны дугаар)
_____ (Гарын үсэг)

20__ оны __ сарын __ - ны өдөр

¹ Өөрийн гаргасан картыг ашиглан өөрийн сүлжээгээр хийсэн гүйлгээ

² Өөрийн гаргасан картыг ашиглан Монгол Улсын өөр сүлжээгээр хийсэн гүйлгээ

³ Өөрийн гаргасан картыг ашиглан гадаад улсын сүлжээгээр хийсэн гүйлгээ

⁴ Өөрийн гаргасан картаас бусад Монгол Улсын харьяа байгууллагын гаргасан картыг ашиглан өөрийн сүлжээгээр хийсэн гүйлгээ

⁵ Гадаадын байгууллага эсвэл Монгол Улсын бусад байгууллагаар дамжуулан гаргасан гадаадын картыг ашиглан өөрийн сүлжээгээр хийсэн гүйлгээ

“Төлбөрийн картын журам”-ын
16 дугаар хавсралт

ТӨЛБӨРИЙН КАРТЫН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН
(карт гаргагчаар)¹
_____ (Оролцогчийн нэр)

20__ оны __-р улирлын байдлаар

№	Хот, аймаг	Visa		Master		UPI		₮ карт		Amex	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	Архангай										
2	...										
Нийт (Улс)											

*Зөвхөн тайлант сард/улиралд хийгдсэн гүйлгээний тоо, дүн

Картын үйл ажиллагаа хариуцсан нэгжийн захирал: _____ (овог, нэр)
_____ (Гарын үсэг)

Тайлан боловсруулсан мэргэжилтэн: _____ (овог, нэр, утасны дугаар)
_____ (Гарын үсэг)

20__ оны __ сарын __ - ны өдөр

¹Өөрийн нэрийн өмнөөс гаргасан картын гүйлгээ

ТӨЛБӨРИЙН КАРТЫН ЗАЛИЛАНГИЙН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН
(карт гаргагчаар)
_____ (Оролцогчийн нэр)

20__ оны __-р улирлын байдлаар

№	Байршил	Залилангийн арга ¹	Бэлэн/Бэлэн бусаар	Төхөөрөмж ²	Тоо	Дүн	Нэгж гүйлгээний дундаж дүн	Шийдвэрлэсэн эсэх
1	Архангай							
...	...							
Нийт (Улс)								

*Зөвхөн тайлант сард/улиралд хийгдсэн гүйлгээний тоо, дүн

Картын үйл ажиллагаа хариуцсан нэгжийн захирал: _____ (овог, нэр)
_____ (Гарын үсэг)

Тайлан боловсруулсан мэргэжилтэн: _____ (овог, нэр, утасны дугаар)
_____ (Гарын үсэг)

20__ оны __ сарын __ - ны өдөр

¹Залилангийн арга:

- Хуурамч картаар хийгдсэн гүйлгээ (олон улсад),
- Картын мэдээллийг ашиглаж хийсэн гүйлгээ,
- Гээсэн болон хулгайд алдагдсан картын гүйлгээ,
- Бусад. (албан бичгээр ирүүлэх тайланд дэлгэрэнгүй оруулах)

²Төхөөрөмж: ПОС, МПОС, АТМ г.м